

ПЛАНОВО ЗАДАНИЕ ЗА ИЗРАБОТВАНЕ НА ОУП НА ОБЩИНА ОПАН

№	СЪДЪРЖАНИЕ	Страница
1.	Общи положения	3
1.1.	Общи постановки, приоритети на общинския план за развитие	3
1.2.	Мотиви за изработване на Общия устройствен план	5
1.3.	Съвременни изисквания към устройственото планиране	6
1.4.	Цели и задачи на общия устройствен план на общината	7
1.5.	Информационно осигуряване	10
1.6.	Регионални характеристики и връзки	11
1.7.	Паметници. Недвижими културни ценности	15
1.8.	Селищна мрежа	17
2.	Териториални проучвания и природна среда	18
2.1.	Релеф	18
2.2.	Климат	18
2.3.	Води	18
2.4.	Минерални ресурси	18
2.5.	Почви	19
2.6.	Растителност и животински свят	19
3.0	Социално-икономически условия и проблеми	19
3.1.	Демографско развитие	19
3.1.1.	Динамика на населението	10
3.1.2.	Полово-възрастова структура	23
3.1.3.	Етно-демографска структура на населението	24
3.1.4.	Прогноза за демографското развитие на общината	25
3.2.	Заетост и безработица	26
3.2.1.	Заетост	26
3.2.2.	Безработица	27
3.2.	Икономическа база - отрасли	28
4.	Обитаване, жилищен профил на селищата от общината	29
4.1.	Общи параметри на жилищния фонд	29
4.2.	Възраст на фонда	31
4.3.	Структура на жилищния фонд по конструкция и по етажност	33
4.4.	Благоустроеност на жилищата	34
4.5.	Собственост	36
4.6.	Площни характеристики и жилищна осигуреност	37
5.	Обществено обслужване	39
5.1.	Образование	39
5.2.	Здравеопазване	40
5.3.	Социални услуги	40
6.	Техническа инфраструктура	41
6.1.	Пътна инфраструктура	41
6.2.	ВиК инфраструктура	42
7.	Екологическо състояние	42

7.1.	Въздух	42
7.2.	Води	44
7.3.	Замърсяване на почвата	44
7.4.	Отпадъци	44
7.5.	Шумово замърсяване	45
7.6	Рискове	45
8.	Обем, съдържание и начина на представяне на ОУПО - организационни и технически изисквания	46
8.1	Изисквания към фазите, структурата, обема и съдържанието на ОУПО	46
8.2.	Времени график за изработване на ОУПО на община Опан	47
8.3.	Изисквания към финалните документи	48
9.	Изисквания към състава и опита на професионалния екип, разработващ ОУПО на община Опан	52
10.	Административни мерки и организационни процедури по разработването и одобряването на плана	53
11.	Използвани източници за изработване на Плановото задание	54
	Приложения:	
	Приложение 1: Баланс на територията	57
	Приложение 2: Списък на недвижимите културни ценности	58

ПЛАНОВО ЗАДАНИЕ ЗА ИЗРАБОТВАНЕ НА ОУП НА ОБЩИНА ОПАН

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1. Общи постановления, приоритети на общинския план за развитие

Настоящото планово задание е продукт от пред-проектните проучвания за изработване на нов Общ устройствен план на община Опан. По същество, плановото задание е методическа и информационна основа за разработването на предварителния проект. С него се формулират следните указания, препоръки и задачи:

- Препоръчва методическия подход за разработване на ОУПО;
- Определя целите и задачите на ОУПО;
- Осигурява основната информация за състоянието и тенденциите в икономическото, социално, техническо и пространствено развитие;
- Предоставя кратка справка за историческото развитие и настоящото състояние на съставните селища от общината;
- Представя регионалната структура и мястото на общината и селищата в нея;
- Представя актуална агрегирана информация за основните системи – труд, обитаване, отдих и техническа инфраструктура;
- Характеризира екологическото състояние на селищата от общината и очакваните негативни изменения;
- Определя състоянието на планово-пространствената структура на селищата от общината и насоките за пространственото му развитие във варианти. Одобреният от общината вариант става основа за разработване на ОУП;
- Определя фазите и етапите за разработване на ОУП.

Изработването на Общият устройствен план трябва да бъде съобразено с Приоритетите на общинския план за развитие 2007-2013 г. Стратегията за развитие на община Опан през периода 2007-2013 г. е ориентирана към постигането на следните цели:

Генералната стратегическа цел на община Опан за периода до 2013 г. е:

Постигане на ускорено и балансирано икономическо развитие на общината и осигуряване на благоприятна жизнена среда за нейните жители.

Генералната цел предполага осъществяването на следните три стратегически цели:

Първа: Динамизиране на местната икономика и преход към балансирано и устойчиво развитие, интегриращо общината в областната и националната икономика

Втора: Подобряване на жизнената среда в общината и стабилизиране броя на населението

Трета: Модернизиране на общинската администрация и увеличаване на нейния капацитет за координиране и управление на проекти.

На основата на анализа на социално-икономическото и екологичното състояние и идентифицирането на структурните проблеми, както и отчитайки възможностите и перспективите за местно развитие и за развитие на региона, визията и стратегическите цели на политиката за развитие на община Опан през периода 2007-2013 г. ще бъдат постигнати чрез избора на следните *приоритети*:

Приоритет 1: Развитие и ефективно използване на техническата и социалната инфраструктура;

Общината залага на две специфични цели:

- Поддържане и развитие на транспортната инфраструктура;
- Развитие на екологичната и социалната инфраструктура и подобряване на комуналното стопанство

Приоритет 2: Укрепване на общинския капацитет за управление на проекти и развитие на местните партньорства;

Постигането на този приоритет ще се осъществи чрез две специфични цели:

- Подобряване на общинския управленски капацитет;
- Засилване взаимодействието с третия сектор на местно, регионално и национално равнище

Приоритет 3: Развитие на местната икономика и повишаване на нейната конкурентноспособност;

Приоритетът предвижда реализация на четири специфични цели:

- Подпомагане развитието на предприемачеството и на чуждестранните инвестиции;
- Развитие на съпътстващи дейности, свързани с обслужването на трафика, преминаващ през територията на общината;
- Развитие на модерно селскостопанско производство;
- Стабилизиране и нарастване на заетостта чрез развитие на местната икономика.

Приоритет 4: Подобряване качеството на публичните услуги и на условията за живот на населението.

Приоритетът се реализира посредством три специфични цели:

- Увеличаване на обхвата и качеството на публичните услуги;
- Благоустрояване на селищата;
- Доизграждане и развитие на базата за спорт и отдих.

Общият устройствен план на община Опан ще се съобрази и с Целите и Приоритетите на новия Общински план за развитие 2014-2020 г., който трябва да бъде приет до края на 2013 г.

1.2.Мотиви за изработване на Общия устройствен план

Променената общественно-политическа и икономическа обстановка след началото на прехода, рязко ускори динамиката на процесите и коренно измени условията за пространствено планиране и развитие на община Опан. С възстановяването на частната собственост върху земеделската земя и реституцията на отчуждените и одържавени парцели и сгради, частната строителна инициатива в общината получи значително развитие.

Икономическата стагнация и началото на икономическото реструктуриране на националната и в частност, икономиката на Опан, доведоха до остър финансов дефицит в бюджетите на държавата и общината и рязко спадане, а в някои насоки и прекратяване на инвестициите в обществения сектор.

За територията на община Опан няма изработен Общ устройствен план. В същото време, застроителните и регулационни планове на отделни селища на общината, правени при абсолютни права на държавата за разпореждане с недвижимите имоти и централизирано планиране на инвестициите, *са неактуални* и не спомагат (а в някои случаи направо пречат) за управлението на процесите, които протичат в селищната територия.

За всички останали населени места е наложително изработване на кадастрални карти и кадастрални регистри, които да отразяват актуалното състояние на недвижимите имоти, след което и ПУП – ПРЗ, които да са съобразени с действащата нормативна уредба.

Коренно променените условия налагат различни подходи и принципи на планиране. С частични изменения на отделни застроителни и регулационни планове не би могла да се установи устройствена рамка за балансирано развитие на града в условията на преобладаваща частна собственост, противоречиви инвестиционни интереси и

неадекватна наследена планова основа. Най-уязвими се оказаха социалната инфраструктура и зелената система.

Местоположението на общинския център и селищата от общината предлагат удобен достъп до голямото черноморско пристанище Бургас и международното летище Бургас, черноморските пристанища и курорти, пазарите на Турция и Гърция.

Общината се намира в близост до общоевропейския транспортен коридор № 8 (Дурас - Тирана - Скопие - София - Пловдив - Бургас – Варна.). През територията на общината преминава главен път I-5 Русе - Ст. Загора – Капитан Андреево, който е част от общоевропейския транспортен коридор № 9 (Хелзинки - Санкт Петербург - Москва/Псков - Киев - Любашевка - Кишинев - Букурещ - Русе - Димитровград – проход Маказа – Александрополис). Друг важен път на територията на общината е път III-503 Средец - Опан – Симеоновград. Тези транспортни връзки са благоприятен фактор за развитие на общината в средносрочно бъдеще.

Освен това, урбанизационните процеси все по-определено започват да се свързват със свободното време, с организирането на рекреацията и туризма. Консумирането на свободното време налага нови подходи в планирането на селищата и околоселищните им територии, променя решително тяхната структура и тяхната подредба, предизвиква създаването на нови структури (селищни образувания), в които се реализира свободното време. Тази тенденция все още не е категорично изявена в община Опан, но трябва да намери място в една нова устройствена рамка.

Ако към горните добавим инфраструктурните проблеми (водата, канализацията, транспортните проблеми и тези на паркирането и гарирането, екологическите проблеми, проблемите със събирането и третирането на твърдите битови отпадъци), се очертава една картина на криза в устройственото планиране, прогнозиране и управление на селищата от община Опан.

Всичко това налага изготвянето на Общ устройствен план на община Опан.

1.3. Съвременни изисквания към устройственото планиране

Главните фактори и предизвикателства за развитието на българските селища в началото на 21 век са:

- Развитие на пазарната икономика и поставянето на градовете и селата в конкурентни условия;

- Процесите на евроинтеграцията, засилване на транснационалните връзки и възприемането на европейските критерии и изисквания за качеството на градската и селищна среда;
- Развитието на информационните технологии и произтичащата от това глобализация и децентрализация на селищната мрежа, в резултат на промяната на начина на живот и устройството на жизнената среда;
- Демократизацията на обществения живот, засилване на значението на гражданското общество, както и появата на нови “актьори” – фактори в градското и селищно развитие;
- Екологизацията и императивното изискване за устойчиво развитие на селищните общности;
- Отчитане на значението и баланса между двете сфери на управление на развитието на града и селищата - бюджетна и пазарна;

1.4.Цели и задачи на общия устройствен план на общината

Устройството на територията във времето на прехода към свободна пазарна икономика и демократична правова държава, са под силното влияние на коренните промени в законовата и нормативна уредба, както в областта на ТСУ, така и в други области на стопанството и обществения живот.

Приеха се основни закони, които имат съществено влияние върху териториалното и селищно устройство и развитието на населените места¹, както и едни съвсем различни от досегашните механизми за регулиране на процесите в територията.

Като *главна нова цел* на териториалното и селищно устройство, днешният етап може да се определи: *“Осигуряване на защита и баланс на интересите на всички участници в устройствения процес, както на юридически лица – държавата, общината, фирми, организации, така и на всеки отделен гражданин”*. Паралелно задължително изискване е създаването на оптимална пространствена и функционална структура за развитие, изграждане и комплексно устройство на града и съставните селища в хармонично единство на урбанизираните структури със съществуващите природни и антропогенни

¹ Закон за устройство на територията; Закон за възстановяване собствеността върху някои магазини, работилници, складове и ателиета; Закон за възстановяване собствеността върху някои отчуждени имоти по Закона за териториално и селищно устройство, Закона за планоно изграждане на населените места; Закон за държавната и общинска собственост; Закон за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия;

елементи и специфични социално-икономически условия при отчитане и на регионалните компоненти.

За осъществяване на тази цел и условие, освен типично присъщите и традиционни задачи², Общият устройствен план следва да реши и някои нови:

- Да осигури възможно най-добър баланс между частните и обществените интереси. Това е най-трудният и най-конфликтният момент. Планът трябва да защитава и гарантира частната собственост, но в същото време следва да дава възможност за реализация на доказани обществени интереси. Важен елемент от тази задача е и балансът между отделните и различни частни интереси.

- Да равнопостави различните видове собственост. В определяне на функционалните зони и предвижданията за функционално използване на терените, планът трябва да равнопостави всички видове собственост. Когато определени мероприятия от обществен интерес имат търговска привлекателност, то за реализацията на тези мероприятия следва да се дава възможност на всички собственици и инвеститори, включително и частни.

- Да определи точно режимите на прилежащите към регулационната граница на града извън-селищни територии при съобразяване с плана за земеразделянето.

- Да осигури възможности за по-оперативно действие на общинската администрация. Общият устройствен план трябва да бъде оперативен инструмент в ръцете на общинската администрация за ефективно управление на селищната територия. За тази цел той следва да е едновременно достатъчно ясен и точен и да е с възможности за бързо привеждане в съответствие с новите условия и изискванията на конюнктурата.

² а) определяне на нормативна основа на териториалния обхват за пространствено развитие на града до 2030 г. и неговото демографско развитие;

б) определяне на функционалното предназначение на градските терени по структурни единици и извеждане на пространствени и социални параметри;

в) определяне на вътрешната структура на елементите на функционалните системи "обитаване", "труд" и "отдых";

г) организацията, йерархична съподчиненост и локализиране на основните елементи от обслужващата сфера;

д) определяне йерархията на структурата, трасетата на елементите на главната комуникационна мрежа и тесните места в действието й;

е) създаване на условия за оптимизиране на масовия градски транспорт и неговото функциониране;

ж) развитие, оразмеряване и провеждане на елементите на инженерните мрежи;

з) организиране, диференциране и оразмеряване на елементите на зелената система;

и) създаване на условия за поддържане на екологическото равновесие и опазване на природната среда от неблагоприятни антропогенни въздействия при отчитане на факта, че градът има епизодични проблеми в екологично отношение;

к) разработване на програма от мероприятия и система за управление реализацията на ОУП.

Тази задача е изключително важна, тъй като в настоящия момент процесите в икономиката и пространственото изграждане на средата са с висока степен на непредвидимост (дори и в по-близко бъдеще). Много бързо изменящите се условия могат да направят и най-добрият план неприложим, ако той не съдържа в себе си възможности за развитие и промяна.

Следвайки нормативните изисквания, Общият устройствен план на община Опан трябва да съдържа мотивирани проектни **решения за:**

1. *Структура на територията* – устройствените зони за обитаване, производство, рекреация, природозащита, природо-възстановяване, комуникация и инфраструктура.
2. *Строителните граници*, в т.ч. и терените за ново селищно развитие, при отчитане собствеността на гражданите, ограничителите и стимулаторите за териториално развитие.
3. *Строителните зони*, границите им, начинът на застрояване и основни параметри на застрояване (интензивност, плътност, височина и др.)
4. *Главната и обслужваща улична мрежа*.
5. *Трасетата и обектите на инженерната инфраструктура*.
6. *Защитените архитектурни, културни и др. зони и обекти* - паметници на културата.
7. *Обектите за обществено обслужване* от система "образование", "култура", "здравеопазване", "спорт", култура и др., които се изграждат със средствата на общината и държавата и са от особена важност за общината.
8. *Екологически мероприятия*, параметри и изисквания за повишаване стандарта и качествата на околната среда.
9. *Ландшафтно и композиционно естетическо оформяне на селищата*, прилежащите квартали и крайселищната територия.
10. Мероприятия за *устойчивост на социално-икономическото развитие* и съпътстващите ги устройствени условия.
11. *Разчети за баланса на територията* и други важни териториални показатели.
12. *Зоните с висока концентрация на обекти от обслужващия сектор* със стопанско предназначение.

По същество, това са основните задачи на Общия устройствен план, от които произтичат определени изисквания за спешно решаване на възлови проблеми в настоящото развитие на селищата от общината.

ОУП – на община Опан да се разработи за перспективен срок от 20 години, т.е. планов хоризонт 2035 година. Урбанистичната хипотеза да се разработи с планов хоризонт 2040 година.

1.5. Информационно осигуряване

Пълнотата на информацията по различните функционални и интегриращи системи, е гаранция за задълбочеността на анализа и правилността на определените за решаване проблеми.

Информационното осигуряване на проекта да се обезпечи по две направления:

Агрегирана информация за община Опан от данни на Националния статистически институт (НСИ):

- *Население* – брой, полова структура, възрастова структура, естествен и механичен прираст, и др;
- *Обитаване* – жилищен и сграден фонд- брой, площи (кв.м.²), етажи и т.н.;
- *Икономика* – брой фирми, фирми по брой на заетите, продукция, основни стопански показатели;
- *Социална инфраструктура - образование* -брой учебни заведения по вид, брой учащи се по вид учебни заведения; брой класни стаи и кабинети и др.;
здравеопазване - брой лекари и стоматолози и др.; *култура* - брой обекти по вид, капацитет на обектите и др.;
- *Техническа инфраструктура* : дължина на пътната/уличната мрежа - (км); дължина и относителен дял на благоустроената улична мрежа (км. и % от общата дължина); брой АТЦ и др.
- *Околна среда* – емисии на вредни вещества в атмосферата и т.н.;
- *Заетост и безработица*; заети/наети лица - безработни лица (бр.); коефициент (равнище) на заетост – (%); коефициент (равнище) на безработица – (%);
- *Териториални ресурси* - размер (площ) на територията - (км²), баланс на територията -земи по вида на тяхното, ползване - (км²) и % от общата площ на територията;

Допълнителна статистическа информация: Информация по отрасли и функционални системи и планировъчни райони, представена от съответните отдели и служби на общинската администрация, Териториалното статистическо бюро – град Стара Загора(ТСБ), Общинска служба “Земеделие и гори” – с. Опан, Бюрото на труда и безработицата – гр. Стара Загора, . Регионален инспекторат по образование – гр. Стара Загора, Регионална инспекция по здравеопазване; Регионална служба “Социални дейности”, Браншови структури (Туризм, Търговия и др.) и служби и институции, разполагащи с информация, необходима за разработването на ОУП според оценката на проектантския екип и със съдействието на общинската администрация.

Приложената информация в текстовите и таблични материали към ОУП да се придружава от данни за източника.

Източници на информация със стратегически, планов и друг оперативен характер са съществуващите Национална концепция за пространствено развитие на Република България (2013-2025 г.), Национална стратегия за регионално развитие на Република България (2012-2022 г.), Национални Оперативни програми и секторни стратегии, Регионален план за развитие на Югоизточен район за планиране (2014-2020 г.), Областна стратегия за развитие на област Стара Загора (2014-2020 г.), както и бъдещият Общински план за развитие на община Опан (2014-2020 г.).

1.6.Регионална характеристика и връзки

През територията на общината преминава главен път I-5 Русе - Ст. Загора – Капитан Андреево, който е част от общоевропейския транспортен коридор № 9 (Хелзинки - Санкт Петербург - Москва/Псков - Киев - Любашевка - Кишинев - Букурещ - Русе - Димитровград – проход Маказа – Александруполис). Друг важен път на територията на общината е път III -503 Средец - Опан – Симеоновград.

По новото териториално деление община Опан е в състава на Югоизточния район. Новият териториален обхват на Югоизточния район, определен в съответствие с изискванията на Регламент на ЕС 1059 / 2003 се формира от областите Бургас, Сливен, Стара Загора и Ямбол (ниво NUTS 3)³ с общо 33 общини.

Той е част от района на ниво NUTS1 „Северна и Югоизточна България”, който включва още Северозападния, Северния централен и Североизточния район,съответстващи на нивото NUTS2. В териториалния обхват на Югоизточен район (ниво NUTS 2) са

³ Съгласно чл.4, ал.2 и ал.3 от Закона за регионално развитие – ДВ/бр.50.2008 г.

включени областите: Бургас, Сливен, Стара Загора и Ямбол (ниво NUTS 3) с общо 33 общини.

Връзката на Югоизточния със съседния Южен централен район се осъществява от новоизградения участък на автомагистрала “Тракия”, а със Североизточния район и граничните райони на съседна Турция с пътища I и II клас. Свързването на пътната мрежа на Югоизточния район с тази на съседния граничен район от Република Турция се осъществява през два ГКПП, единият по път I- 87- ГКПП „Малко Търново” и вторият по път I –7 - ГКПП „Лесово”.

Най-голямо значение за интегрирането на Югоизточния район в националната и европейска пътна мрежа имат участъка от автомагистрала Тракия „Поповица-Чирпан-Ст. Загора”⁴, участъка от автомагистрала Марица, както и път E-773 (Ст.Загора-Сливен-Карнобат-Бургас), участъците от път I-6 (София-Карлово-Казанлък-Сливен-Бургас), от път I-7 (Силистра-Шумен-Ямбол-Елхово) и път E-87 (Дуранкулак-Варна-Бургас-Созопол-М.Търново).

Област Стара Загора е разположена в Югоизточния район. Със своите 5157 км², Старозагорска област обхваща 4.6 % от територията на страната. Област Стара Загора обхваща 207 населени места (11 града и 196 села), които са включени в 11 общини – Братя Даскалови(с площ 484 км²), Гурково (291 км²), Гълъбово(348 км²), Казанлък (638 км²), Мъглиж (389²), Николаево (99 км²), Опан (255 км²), Павел баня (519 км²), Раднево (549 км²), Стара Загора (1 061 км²), Чирпан (523 км²).

Пътната инфраструктура на областта има осезателни подобрения. След скорошното завършване на Лот 2 от АМ „Тракия”, областта достига едни от най-добрите показатели за изграденост на пътната мрежа.

Общата дължина на републиканската пътна мрежа (РПМ) в областната територия е 888,3 км, от които 865,2 км са с асфалтова и трошенокаменна настилка. Автомагистралните трасета покриват 73 км (8,2%) от общата дължина на областната РПМ. Първокласните са 167,3 км., а второкласните – 215 км. Най-голям дял (45,3%) и съответна дължина (379,7 км) имат третокласните пътища. Средната гъстота на пътната мрежа е 172,5 км/1000 км². Пътната мрежа осигурява транспортна достъпност от областния център в изохрон до 45 минути за почти всички общински центрове. Извън това покритие остават Раднево, Гълъбово и Братя Даскалови.

⁴ На 01.07.2012 г. бяха пуснати в експлоатация 32 км от АМ “Тракия” – лот 2 – от Стара Загора до Нова Загора; през месец юли беше открит и третия лот от почти 38 км, свързващ градовете Нова Загора и Ямбол. На 26.08.2012 г. беше пуснат в експлоатация участъкът от Ямбол до Зимница. За да бъде завършена цялата магистрала, остава само да се изгради напълно четвъртият лот - от Ямбол до Карнобат. Ако няма забавяне при строителните дейности, „Тракия” ще бъде изцяло готова в началото на 2013 г.

Поддържането на пътищата от втори и трети клас⁵, както и общинската пътна мрежа продължава да бъде основен проблем. Поради хроничен финансов дефицит се правят само текущи ремонти, което води до общо влошаване на пътната настилка. Твърде скромни са привлечените средства за рехабилитация на общински пътища по ОПРР. Закъснява прилагането на мерките за подобряване на инфраструктурата в селата по ПРСР.

В структурата на поземления фонд на областта преобладават земите за земеделско ползване. Те заемат 56 % от цялата ѝ територия. Горският фонд обхваща 32 % от областта, а на водни течения и водни площи се падат около 2.0 %. Останалите са територии за добив на полезни изкопаеми, транспорт, инфраструктура и урбанизация.

Областен център е град Стара Загора, които е важен опорен център в Южна България и втори по големина град в Югоизточния район за планиране.

Община Опан е една от малките общини в областта. Територията ѝ е 255 км² и е предпоследна по големина община в Старозагорска област. На юг граничи с община Димитровград, на изток с община Гълъбово, на север – с община Раднево и Стара Загора, на запад – с община Стара Загора. Граничното положение на общината се оценява като благоприятно от гледна точка на възможностите за нейното развитие. Те в много голяма степен ще зависят от възможностите за интегриране на община Опан със съседните области и общини и създаване на предпоставки за общо използване на ресурси и потенциали за развитие.

Постоянното население към 01.02. 2011 г. наброява 2950 души, което е 0,9 % от населението на областта. Развитието на демографските процеси в общината през последните 10 години навлезе в неблагоприятна фаза, характеризираща се с чувствително влошаване на режима на демографско възпроизводство и постепенно намаляване броя на населението. Този процес продължава да се задълбочава с всяка изминала година.

Община Опан обхваща 13 населени места, като всички са села. В структурата ѝ главно място заема общинският център (село Опан), който изпълнява функции на икономически, транспортен и обслужващ център. Тази роля на общинския център в миналото и сега, е формирала територия, в която неговото влияние и връзки с населените места, се проявяват доста силно. Тези връзки са най-силни в границите на общината и постепенно намаляват в границите на областта. Принос за това има и

⁵ Около 30% от третокласните пътища са в лошо състояние

транспортно-комуникационната система в тази част на страната, която улеснява достъпа до селището и обслужването на населението.

Община Опан е разположена в Югоизточна България между големите областни центрове Стара Загора и Хасково.

Местоположението на Общината предлага удобен достъп до едно от най-големите черноморски пристанища - Бургас, черноморските пристанища и курорти, пазарите на Турция и Гърция.

Село Опан е общински център, което определя редица предимства за развитието на селището по линия на представена местна администрация и деконцентрирани държавни служби. Те са свързани с възможности за по-бързо обслужване на бизнеса и по-добър достъп до информационно и проектно обслужване, свързано с европейски програми и фондове

Регионалните връзки на общината се определят и зависят от няколко групи фактори, които са трябва да се отчетени при разработването на ОУП на общината, а именно:

- *Икономически фактори* – потенциалите за развитие на селищата от общината е селскостопански, общината е типичен селскостопански район. Община Опан е разположена на площ от 255 кв.км..Земеделските територии заемат площ от 86 % и по този показател общината е на първо място в областта;
- *Важни импулси* за развитието на общинския център и съставните села ще даде валоризирането на богатия туристически потенциал и културно-историческото наследство;
- *Социални фактори* - голяма част от обектите на периодичното и епизодичното обслужване в рамките на общината, са изградени в общинския център. В най-голяма степен това се отнася до подсистемите образование, административно и правно обслужване, култура и др.;
- *Технически фактори* - регионалните връзки се определят и от схемата на магистралната инженерна инфраструктура и преди всичко в областта на водоснабдяването, електроснабдяването и транспорта.
- *Демографски потенциал* – общинският център попада в категорията малки села с население около 400 души.

При съвременните условия регионалните връзки на общината придобиват нов характер, който се обуславя от принципите на самоуправление на общините, липса на централизирано планиране и нови пазарно-икономически отношения.

Локалните връзки в границите на общината ще се развиват на основата на единната техническа инфраструктура, отдиха и териториалните потенциали.

ОУПО определя най-общо номенклатурата на тези обекти от селищното стопанство, които ще бъдат локализирани извън регулацията на селищата от общината и тяхното приблизително местоположение, а така също и развитие на транспортно-комуникационната система, която ще осигури регионалните и локални връзки..

Членството на България в ЕС дава възможност да се използват средства от Европейските фондове за развитието на селищата от общината. Концепцията на новия устройствен план на общината трябва да се базира на варианти на социално-икономическо развитие, които отчитат предизвикателствата на членството на България в ЕС и възможността за ползване на средства по различните оперативни програми, включително Националната оперативна програма за регионално развитие. Възможностите за ползване на Европейските фондове и тяхното обвързване с конкретни проекти, имащи отношение към развитието на града и селищата от общината, ще бъдат важен елемент на градоустройствената концепция.

1.7. Паметници. Недвижими културни ценности

По данни на НИКН недвижимите културни ценности (НКЦ) на територията на общината са 18⁶. Археологически паметници от Античността и Средновековието от национално значение са 8:

- Надгробна могила при Егреците – южно – с. Башино;
- Сламенова могила в Ески кория - с. Васил Левски;
- Леко Маламовата могила – с. Средец;
- Кондова могила – с.Средец;
- Ченъшка могила в местността “Мелнъка” – с.Тракия;
- Гробищна могила на гробищата – с.Тракия;
- Три могили “Акънжански могили” - м “Акънжа”– с.Тракия ;
- Могила в къмрилика – с. Ястребово.

Архитектурни паметници с местно значение от епохата на Възраждането са: Архитектурен и художествен паметник – Църква “Св.Арх. Михаил” - с. Бяло поле и Църквата в с. Васил Левски;

Има необходимост от разработване на проект за оценка на туристическите ресурси на община Опан. След като оценката бъде готова, тогава биха могли да се правят изводи и

⁶ Четири от тях са свалени

предприемат конкретни действия за подпомагане на някои алтернативни видове и форми на туризма.

На територията на общината не са провеждани дейности по актуализация на листата на недвижимите културни ценности (от 1955 г.), както и по оценка на състоянието на паметниците, мерки за тяхното поддържане, актуализиране на оценките от гледна точка на научната и културната им ценност, допълване на листата и т.н. С изработването на ОУПО, следва да се оценят територии и пространства, както и отделни обекти, които следва да имат специфичен режим на проучване, опазване и поддържане.

За да се изпълнят тези намерения, следва ОУПО да предвиди политика на укрепване на административния и програмния капацитет на общинско равнище за усвояване на средствата от фондовете на ЕС.

Тъй като общинското ниво има непосредствена обратна връзка с гражданите и ежедневните предизвикателства, свързани със социализацията на културно-историческото наследство, именно на ниво ОУПО е съществено планирането като фактор за успешно и устойчиво пространствено, икономическо и регионално развитие.

ОУПО ще бъде инструмент за подпомагане на община Опан за решаване на основните проблеми като:

- включването на архитектурното наследство в една обща политика за урбанистично развитие и благоустройство на териториите;
- възможности за отделяне на ресурси за финансиране на консервационни и реставрационни работи;
- данъчни и административни облекчения, които да насърчат собствениците или частните ползватели да предприемат реставрационни или възстановителни работи;
- мерки за обучение и насърчаване на обществената загриженост;

Особено остра е нуждата от инвентаризация на наследството на територията на общината – изработване на база данни за действителното състояние на паметниците, нуждите от поддръжка и възстановяване/консервация, актуализиране на листата на културните ценности и актуална оценка на научните, културните, образователните, ансамбловите и т.н. стойности. Социализацията на наследството е от особена важност, тъй като големият брой паметници от национално значение (8), предполага и много по-ефективно използване и с икономически цели, без това да накърнява оригиналната структура на паметниците или средата.

ОУПО ще определи и няколко културни маршрута в общината.

1.8. Селищна мрежа

Община Опан е създадена с указ № 2295/ ДВ брой 101/26.12.1978 г. който определя седалищата и състава на общините в Република България. Селищната мрежа в територията на общината се е формирала в зависимост от природните и теренни условия и с оглед развитието на поминъка на населението. Тя се състои от 13 селища (всичките села). Общината е една от 47-те общини в страната в които населените места се състоят само от села.

Съгласно Наредба № 7 на МРРБ/22.12. 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видови територии и устройствени зони селищата от общината Опан попадат в следните категории:

- *Малки села* (с население от 250 до 1000 жители) - 6 села (с. Бял извор, с.Бяло поле, с. Опан, с. Средец, с. Тракия, с. Ястребово);
- *Много малки села* (с население до 250 жители) - 7 села (с. Башино, Васил Левски, с. Венец, с. Княжевско, с. Пъстрен, с. Столетово).

На територията на общината няма много големи (с население над 5000 жители), големи (с население от 2000 до 5000 жители) и средни села (с население от 1000 до 2000 жители).

Средната селищна гъстота (2.5 селища на 100 км²) е по-малка от тази за страната (около 4.8) и област Стара Загора (около 4.0). Равнинните условия и земеделската култура на бита е обусловило появата на множество селски населени места в общината. Средното отстояние между населените места е около 6 км, което е добра предпоставка за формиране и функциониране на единна жизнена териториална-селищна среда.

Икономическият облик на селата е селскостопански, с подчертан самозадоволяващ се производствен характер. Като цяло, в селата липсват възможности за трудова заетост, обезпечаваша жизнената кариера на младите хора. Обслужващите функции са съсредоточени в общинския център.

Структурата на първичния социален сервиз е почти огледален образ на тази категория селища и възрастовия профил на населението им. Само в 1 от общо 13 села има функциониращо училище. В повечето села няма лекарски практики.

По степен на благоустроеност, селата имат сходни характеристики – всички са електрифицирани и водоснабдени, но в тях отсъства канализация.

Като пространствена структура, селищната мрежа е добре развита, балансирана върху цялата територия на общината. Дисбалансът (поляритетът) се дължи на демографските и функционални характеристики. Общината има нужда от целево създаване на един допълващ център - с. Ястребово.

2. Териториални проучвания на природната среда

2.1. Релеф

Релефът на общината е предимно равнинен и леко хълмист. Средната надморска височина е 163 м. Ландшафтът е доминиран от обработваеми равни полета, артикулирани от оскъдната мрежа на водни течения. Като цяло, релефът способства за изграждане на адекватни инфраструктурни мрежи и равномерно развитие на селищната мрежа.

2.2 Климат

Климатът е преходно континентален и се характеризира със сравнително мека зима и горещо лято. Средната надморска височина на община Опан е 163 м., ландшафтът е равнинен и леко хълмист, а климатичната област е преходно-континентална, тоест със сравнително мека зима и горещо лято. Средногодишната температура на въздуха в района възлиза на +11,4°C, като всички зимни средномесечни температури са положителни. От летните месеци най-сух е септември, но разликата между зимните и летни валежи е малка - около 1%, като средната годишна сума на валежите е 577 л./кв.м. Климатичните особености в общината са благоприятни за отглеждането на голям брой основни земеделски култури, от които по-значителните и с традиции са пшеница, ечемик, памук, слънчоглед, царевица и др. Отглеждат се също зеленчуци - домати, пипер и др. Трайните насаждения не са широко застъпени.

2.3. Води

През територията на общината преминават няколко реки, като най - голямата от тях е Арпадере (Ечемичен дол). Началото ѝ започва от землището на с. Ловец, тече на юг и югозапад и се влива в р. Марица. Друга по-голяма река в общината е Мустанова река. Дебитът на всички реки е постоянен и сравнително малък.

2.4. Минерални ресурси

Важен ресурс за общината е съществуващия минерален източник в село Тракия. Полученият от Министерството на здравеопазването сертификат и експертна

балнеологична оценка показва, че при обща минерализация на водата е 0,843 г/л. водата се характеризира като: хипотермална, слабоминерализирана, хидрокарбонатна, натриева и флуорна, без санитарно-химични и микробиологични признаци на замърсяване. Водата има стабилен физико-химичен състав и отговаря на изискванията за курортни ресурси, бутилиране на натурални минерални води, за бутилиране като трапезна натурална и газирана минерална вода и за производство на безалкохолни напитки. *ОУПО ще третира използването на минералния извор.*

2.5. Почви

В почвената структура в община Опан преобладават почви тип “чернозем-смолници” - 82 %, а останалите видове почви имат по-слабо хумусно съдържание. Тези почви имат преобладаващо лек механичен състав и рохкав строеж, което ги прави подходящи за интензивно и високо рентабилно земеделие. Слабото съдържание на азот и фосфор в почвите от типа „канелено-горски” и „алувиално-делувиални” налага необходимост от повишаване на почвеното плодородие.

2.6. Растителност и животински свят

Община Опан не е сред общините, за които биологичното разнообразие е фактор със значение за бъдещото ѝ развитие. Територията на общината е с преобладаващ равнинен характер, а диворастящата растителност е представена изключително оскъдно. Характерните представители на местната флора са бук, космат дъб, благун и бяла топола. Климатът в района е благоприятен за развитието на широк спектър от билкови растения. За общината е характерно наличието на някои лечебните растения като иглика, ранилист и лудо биле. Общината полага усилия за спазване на утвърденото разпределение на максимално допустимите количества билки - изкупуване, добив, заготовка и търговия. Фауната включва представители на голям брой бозайници и птици, характерни за Горнотракийската низина. В някои части на общината съществуват благоприятни условия за развитие и на ловно стопанство, включващо различни видове дивеч: зайци, фазани, яребици, кеклици, както и диви свине и сърни.

3. Социално-икономически условия и проблеми

3.1. Демографско развитие

Методика на изследването. Демографската характеристика на община Опан е изготвена, съгласно изискванията на нормативната уредба за разработване на ОУП. Разделът включва анализ на състоянието и развитието на демографските процеси и структури, основни проблеми и тенденции.

Източници на информация: Национален статистически институт (НСИ), Териториално статистическо бюро (ТСБ) гр. Стара Загора, Дирекция «Бюро по труда» (ДБТ) .

Демографският фактор е един от основните, ползвани както за анализи на социално-икономическото и инфраструктурното развитие на населените места и териториалните общности, така и за параметриране на устройствените решения в устройствените планове. С броя на населението (настоящо и прогнозно) се определят различните потребности на населението от жилища, социална и техническа инфраструктура, зелената система и др.

Основните демографски показатели, които се използват за анализ и оценка на демографските характеристики и за човешкия ресурс (оценяван като работна сила) са:

брой на населението; полова и възрастова структура; образователна структура и др.

За целите на устройственото планиране са се утвърдили и някои демографски показатели, които се използват за конкретни аналитични и прогнозни проучвания. Такива са някои специфични възрастови групи от населението, за които се правят целеви проучвания. Това са контингентите от населението във възрастовите групи от 0-2 годишна възраст, от 3 до 6 годишна възраст, от 7 до 14 годишна възраст и от 15 до 18 годишна възраст. С броя на лицата от посочените възрастови контингенти се оценяват възможностите на образователната инфраструктура (детски заведения,, училища) и се определят прогнозните потребности от такава инфраструктура.

За анализите и прогнозите на функционална система “Труд” (броя на работната сила, броя на заетите лица и др.) се използват специфични контингенти от населението и коефициенти като “брой на икономически активното население”, “брой на заетите”, “коефициент на икономическа активност”, “коефициент на заетост”, “коефициент на безработица” и др.

Посочените потребности на устройственото планиране от информация за демографското състояние и за демографската прогноза изискват да се осигури официална статистическа информация за населението на съответното населено място.

В плановото задание конкретно за община Опан са използвани официални данни на НСИ – от Преброяване 2011 и текущата демографска статистика.

3.1.1. Динамика на населението

По данни от преброяването проведено на 1.02.2011 г. изчисленото постоянно население на България възлиза на 7 364 570 д. В сравнение с преброяването от 2001 г. населението е намаляло с 564 570 души, или с (-7.1 %). В основата на демографските загуби е отрицателният естествен прираст и миграциите. Тези негативни процеси засягат и населените места от община Опан, където на 01.02.2011 г. г. изчисленото *налично население на общината* е 2 950 д. В периода между двете преброявания населението е намаляло във всичките 13 селища на общината в резултат на отрицателен естествен и механичен прираст с 1 192 д, или с 28.8 % (с около 2.9 % средногодишно).

1. Динамика на населението в община Опан - брой

Година на преброяване	Общо население	Базисен индекс	Верижен индекс
31.12. 1934	12870	100.0	-
31.12. 1946	13795	107.1	107.1
01.12. 1956	13059	101.5	94.7
01.12. 1965	10069	78.2	77.1
02.12. 1975	7092	55.1	70.4
04.12. 1985	5754	44.7	81.1
04.03. 1992	4859	37.7	84.4
01.03. 2001	4112	32.0	84.6
01.02. 2011	2950	22.9	71.7
Текуща статистика			
31.12. 2011	2894	22.5	98.1
31.12. 2012	2786	21.6	96.3

Източник: НСИ

От представените данни се очертават два периода в динамиката на населението в общината:

- *Период на нарастване* по естествен път 1934 – 1946 г.;
- *Период на плавно намаляване* на населението при запазени възпроизводствени структури след 1956 г. Характерно за развитието на населението на общината през този период е, че то е част от протичащите урбанизационни процеси в страната, реструктуриране на икономиката (в т.ч. индустриализацията), което доведе до концентрация на населението в областните и индустриални центрове и доведе до миграция на селското население от съставните селища на общината, към съседните индустриални центрове (Гълъбово, Стара Загора, Димитровград)

По данни от текущата демографска статистикана на НСИ населението на общината продължава да намалява и към 31.12. 2012 г. населението наброява 2 786 души, или за

около 2 години намалява с 164 д.(5.6 %). Параметрите на възпроизводството на населението се определят от развитието на основните демографски процеси – *естествен и механичен прираст*. В община Опан те са:

2. Естествено и механично движение на населението в община Опан – в брой

Години	Родени	Умрели	Естествен прираст	Заселени	Изселени	Механичен прираст	Общ прираст
2008	16	107	-91	78	119	-41	-132
2009	17	125	-108	158	94	64	-14
2010	20	103	-83	191	112	79	-4
2011	15	114	-99	76	41	35	-64
2012	25	113	-88	56	76	-20	-108

На 1000 души от населението – в промили (‰)

Години	Родени	Умрели	Естествен прираст	Заселени	Изселени	Механичен прираст	Ср. год. население
2008	4,4	29,7	-25,2	21,6	33,0	-11,4	3605
2009	4,8	35,5	-30,7	44,8	26,7	18,1	3523
2010	5,7	29,4	-23,7	54,6	32,0	22,6	3499
2011	5,1	38,9	-33,8	26,0	14,0	12,0	2928
2012	8,8	39,8	-31,0	19,7	26,8	-7,1	2840

Източник: НСИ

Раждаемост: В ощината през 2008 г. са родени 16 (4.4 ‰), а през 2012 г. 25 деца (8.8 ‰). В област Стара Загора коефициентът на раждаемост през 2008 г. е (10.1 ‰) , а през 2012 г. (9.8 ‰). Коефициентът на раждаемостта в страната през 2008 г. е (10.2 ‰) и 2012 г.(9.5 ‰), или по този показател общината има значително по-неблагоприятни позиции от средните за страната с 0.7 п.п. за 2012 г.

Смъртността е със значително по-високи стойности от раждаемостта. През 2012 г. са умрели 114 д. (39.8 ‰), 2011 г. са умрели 113 д.(38.9 ‰). По отношение на смъртността през 2012 г. община Опан е със значително по-неблагоприятни коефициенти от средните за страната (15.0 ‰) и на област Стара Загора (15.6 ‰).)

Естественият прираст⁷ в общината през последните години е отрицателен 2008 г. (- 91 души), 2009 г. (- 108 души), 2010 г. (- 83 души), 2011 г. (- 99 души) и 2012 г. (- 88 души). Коефициентът на естественият прираст в общината през 2008 г е (- 25.2 ‰),2011 г е (- 33.8 ‰) и 2012 г е (- 31.0 ‰). През 2012 г. в област Стара Загора естественият прираст е (- 5.5 ‰) и в страната (-5.8 ‰). Или по този показател общината е със значително по-незадоволителни показатели от областта и страната.

Механичен прираст: Данните за миграция (преди всичко вътрешната) на населението за общината показват, че заселените са повече от изселените, като механичния

⁷ Разликата между ражданията и умираанията

*прираст*⁸ е с отрицателен знак само за 2008 г. и 2012 г. През периода 2008 – 2012 са се заселили 559 души, а са се изселили 442 души, или за 5 години имаме положителен механичен прираст (117 души). Положителният механичен прираст в общината се дължи на миграцията на ромско население в някои селища от общината.

Съвкупното влияние на естественото възпроизводство и миграциите – външни и вътрешни, засега осигурява макар и крехка демографска стабилност на общината, но факторният анализ предполага намаляването на населението и в бъдеще. Намаляването на броят е най-видимата страна на неблагоприятната ситуация в демографската сфера и следва да се отчита при изработването на ОУП.

Аналитичните проучвания на демографското развитие на селищата от община Опан, които ще бъдат разширени и допълнени в процеса на изработване на Общия устройствен план ще дадат да се очертаят по-добре тенденциите в развитието на населението и да служат като основа за разработване на демографската прогноза.

3.1.2. Полово и възрастова структура

Половата структура на населението на община Опан не се различава съществено от тази за страната и за отделните региони. Броят на жените преобладава над този за мъжете, независимо, че броят на новородените момчета е по-висок от този на новородените момичета. Впоследствие под влияние на редица фактори като по-високото смъртност при мъжете, по-ниската средна продължителност на живота при мъжете, по-голямата склонност към емиграция при мъжете и др. се стига до нарушената полова структура на населението

Към 1.02.2011 г. в община Опан жените са 1 495 (50.7 %), мъжете са 1 455 души (49.3 %), или на 1000 мъже се падат 1027 жени. Половата структура на общината съвсем малко се различава със съотношението за страната 51.3 % : 48.7 %.

3. Възрастова структура на населението към 01.02.2011 г. (в %)

	0-14г.	15-64г.	65г. +
България	13,2	68,3	18,5
Югоизточен район	14,8	68,8	18,4
област Стара Загора	13,6	66,9	19,5
община Опан	8,2	46,1	45,6

Източник: НСИ

По основни възрастови групи в общината през 2011 г. преобладава населението в групата на 15-64 години - 1 361 д, или 46,1 %. По населени места в общината най-

⁸ От 2007 г. механичното движение на населението включва не само вътрешната, а и движението на лица към и от страната.

голям е този дял с. Бащино 55.4 %, с. Ястребово 53.6 % и с. Васил Левски 50.6 %, а най-малък в с. Бял извор 37.0 % и с. Пъстрен 39.3 %.

Неблагоприятен е факта, че възрастовата група над 65 години е 1 346 д, или 45.6 % и непрекъснато расте, като с най голям относителен дял са селата Бял извор 56.5 % , Пъстрен 60.3 % и Кравино 51.9 %.

Обезпокоително нисък е делът на населението в групата под 15 г. само 8.2 %. Делът на населението на възраст под 15 г. е с най-висок относителен дял в с. Столетово 14.9 % , с. Ястребово 14.5 % и с. Бащино 14.3 %.

4. Основни възрастови структури на населението към 01.02.2011 г.

Населени места	бр.	бр.	бр.	бр.	%	%	%
	общо	0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
ОПАН	2950	243	1361	1346	8,2	46,1	45,6
С.БАЩИНО	56	8	31	17	14,3	55,4	30,4
С.БЯЛ ИЗВОР	308	20	114	174	6,5	37,0	56,5
С.БЯЛО ПОЛЕ	327	20	154	153	6,1	47,1	46,8
С.ВАСИЛ ЛЕВСКИ	241	24	122	95	10,0	50,6	39,4
С.ВЕНЕЦ	102	14	42	46	13,7	41,2	45,1
С.КНЯЖЕВСКО	178	13	82	83	7,3	46,1	46,6
С.КРАВИНО	81	3	36	42	3,7	44,4	51,9
С.ОПАН	385	48	176	161	12,5	45,7	41,8
С.ПЪСТРЕН	229	1	90	138	0,4	39,3	60,3
С.СРЕДЕЦ	270	13	122	135	4,8	45,2	50,0
С.СТОЛЕТОВО	94	14	43	37	14,9	45,7	39,4
С.ТРАКИЯ	293	9	146	138	3,1	49,8	47,1
С.ЯСТРЕБОВО	386	56	203	127	14,5	52,6	32,9

Източник НСИ, Преброяване на населението и жилищния фонд през 2011 г.

3.1.3. Етно-демографска характеристика на населението

Самоопределение на населението в община Опан по етническа принадлежност към 01.02.2011 г. - лицата, които са се възползвали от правото на доброволен отговор на въпроса за етническо самоопределение, са 85.7 % от населението.

Видно от по-долната таблица, броят на самоопределилите се лица в малцинствени групи е 85 човека /към датата на преброяване/, но това не може да се приеме като реално отражение на етническата картина в общината. Прави впечатление факта, че 423 лица не са посочили етноса към който се самоопределят, което не е от съществено значение, ако основната част от тях не носят белезите /ценностната система/ на ромската общност. Ромското население в общината е съсредоточено в основно в с. Ястребово, с. Опан и с. Тракия, но постепенно се заселва и в други села В общината има разработена «Стратегия за интеграция на малцинствените общности в община Опан за периода (2012-2020 г.)», която се основава на насоките и приоритетите на държавната

политика за тази сфера, конкретно на «Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020г.)».

Трябва да отбележим, че ромската общност е хетерогенна. Тя се състои от отделни групи, които се самоопределят по различен начин⁹ като българи, турци и роми и т.н. Хората от малцинствените групи живеят в обособени квартали, които се характеризират с лоша инфраструктура, която на места липсва, наличие на незаконно строителство, бедност, ниска степен на образование, отпадане на децата от училище, ниска степен на здравно обслужване, висока безработица, липса на спортни мероприятия и съоръжения за тяхното провеждане, наличие на лоши санитарно-хигиенни условия, създаващи предпоставки за разпространение на епидемиологични заболявания. Това се дължи на продължителното натрупване на различни фактори, които в крайна сметка са довели до влошаване на условията на живот и социална неравнопоставеност. Необходимо е да се отбележи, че броят на ромското население трудно се обхваща и следи по официален път с помощта на статистически данни поради непрекъснатото движение на това население, както и поради факта, че голяма част от тях се самоопределят като турци или българи при официалните преброявания. Ромите имат специфичен начин на живот, който се различава от начина на живот на другите етнически и социални групи в България. Процесите на урбанизация не водят до възприемане на универсален начин на живот и поведение в обществото от тяхна страна.

5. Население по етническа принадлежност към 01.02.2011 г.

Община Населено място	Брой лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност общо	Етническа група				Не се самоопределям	Не отговорили
		Българска	Турска	Ромска	Друга		
ОПАН	2527	2443	7	72	-	5	423
С.БАЩИНО	39	39	-	-	-	-	17
С.БЯЛ ИЗВОР	303	297	..	4	5
С.БЯЛО ПОЛЕ	299	295	-	4	-	-	28
С.В. ЛЕВСКИ	241	226	..	12
С.ВЕНЕЦ	100	81	..	18
С.КНЯЖЕВС КО	171	171	-	-	-	-	7
С.КРАВИНО	80	80	-	-	-	-	..
С.ОПАН	294	286	-	8	-	-	91
С.ПЪСТРЕН	229	229	-	-	-	-	..
С.СРЕДЕЦ	257	254	3	-	-	-	13
С.СТОЛЕТО	94	77	..	16

⁹ Причините за тази ситуация се дължат на явленията “етническа мимикрия” (т.е. лица с ромска идентичност публично декларират друга, не-ромска идентичност).

ВО							
С.ТРАКИЯ	250	249	..	-	43
С.ЯСТРЕБО ВО	170	159	..	10	216

Източник: НСИ, Преброяване на населението и жилищния фонд през 2011 г.

Забележка: .. Данните са конфиденциални

3.1.4. Прогноза за демографското развитие на общината

Демографските прогнози представляват възпроизводството на дадено население в перспектива през определен период. Информационното им съдържание се състои от данни за очакваната обща численост на населението по пол и възраст в края на всяка от годините на прогнозния период. По своята същност те представляват едно предполагаемо развитие на населението което почива на определени хипотези за очаквана фертилност, тотален коефициент на плодовитост (показва средният брой деца, които би родила една жена през целия си детероден период), смъртност и миграционни движения през определения период. По принцип демографските прогнози са многовариантни – и за нуждите на ОУП се разработват в три варианта:

I вариант (цели). Този вариант се определя като реалистичен и съобразен с нормативните изисквания на Европейския съюз за демографското и социално-икономическото развитие на страните членки.

II вариант (относително ускоряване). При този вариант се предполага, че демографското развитие ще протича при благоприятни социално-икономически промени в страната и в частност в селищата от общината.

III вариант (относително забавяне). При този вариант развитието на населението е прогнозирано при хипотези за неблагоприятни социално-икономически процеси в страната и в частност в селищата от общината.

Разработените прогнози имат конвергентен характер и отразяват общите тенденции в демографското развитие на страните в Европейския съюз. Тяхната реализация (ускорение или забавяне) в голяма степен зависи от формите за регулиране чрез осъществяваната демографска и социално-икономическа политика в страната, а също и от международните икономически условия, които в пълна степен ще важат и за населените места от община Опан.

3.2. Заетост и безработица

3.2.1. Заетост

По данни на ТСБ – Стара Загора броят на наетите лица в община Опан през 2011 г е 400. Най-висок е делът на наетите в частният сектор 61.5 %, а 38,5 % са наетите в общественият сектор. В общината броят на наетите лица през 2011 г. се увеличава с 53.3 % в сравнение с 2007 г. което е видно от по-долната таблица:

6. Средногодишен брой на наетите лица в община Опан

години	Наети лица - брой	Базисен индекс - %	Верижен индекс - %
2007	261	100,0	
2008	353	135,2	135,2
2009	377	144,4	106,8
2010	373	142,9	198,9
2011	400	153,3	107,2

Източник: ТСБ-Стара Загора

3.2.2. Безработица

Преструктурирането и развитието на икономиката е основен фактор, влияещ върху обхвата и структурата на безработицата. Според данни на Агенцията по заетостта - безработицата в община Опан се характеризира със следните показатели:

7. Безработни лица в община Опан към 31.12.2011 г.

	2009 г.	2010 г.	2011 г.
Регистрирани безработни – бр.	63	69	70
Равнище на безработица - %	6,13	6,70	9,07
Безработни до 29 г. вкл.	10	13	16
% безработни до 29 г.	15,87	18,84	22,86
Продължително безработни >1 г.	8	20	16
% продължително безработни	12,70	28,99	22,86
Иконом. активни лица	1033	1033	766

Източник: Агенция по заетостта

Коефициентът на безработица в общината е един от ниските в страната – 9,07% към 31.12. 2011 г., при средно 9.67 % за страната и 8,08 % за област Стара Загора. Делът на безработните в община Опан е по-нисък от средният показател за страната, и малко по-висок от областта и особено на община Стара Загора (5,54 %). В сравнение с друга селска община Братя Даскалови с безработица 28,86 %, община Опан е в много по-добро състояние.

От таблицата се наблюдава тенденция на увеличение на безработните лица в община Опан. Регистрираните безработни лица през 2011 година наброяват 70 души. Техният брой се увеличава с 7 души спрямо 2009 г. Тревожно висок е делът на продължително

безработните лица (регистрирани безработни повече от 1 година) 22,86 % през 2011 г. и на безработните до 29 години 22.86 %.

Трудовият пазар в общината не е динамичен. Предлагането на работа е ограничено, както количествено, така и качествено. Типична е трайната безработица с малки възможности за връщане към устойчива заетост. Известно влияние оказва и сезонната заетост в селското стопанство и пр.

3.3. Икономическа база – отрасли

През 2011 г. фирмите в общината са 85, докато през 2007 са били 47, или имаме нарастване с 80.9 %. По брой на фирмите по големина преобладават микро фирмите до 9 заети лица които са 79 (93.3 %).

Селското стопанство в община Опан е основен отрасъл и перспектива за развитието на общината. Общината е типичен селскостопански район. През последните години нараства делът на арендаторите занимаващи се със земеделие.

Отглеждат се житни култури и поливни плодове и зеленчуци. Животновъдството се развива в малки семейни стопанства. В общината няма промишлени замърсители и обработваемата земя е с високо качество на почвата.

Земеделските територии заемат 86.0 % от общата територия на общината и по този показател тя се подрежда на първо място в областта. Обработваемите земи са 78 % като и по този показател общината е на първо място в областта В структурата на земеделските земи по начин на трайно ползване преобладават нивите с над 98.0 %. Климатичните особености в общината са благоприятни за отглеждането на голям брой основни земеделски култури, от които по-значителните и с традиции са пшеница, ечемик, слънчоглед, царевица и др. Отглеждат се също зеленчуци - домати, пипер и др. Трайните насаждения не са широко застъпени.

Изисквания към ОУПО, свързани с развитието на селското стопанство:

- Осигуряване опазването в максималната възможна степен продуктивните земеделски земи;
- Създаване на условия за изграждане на инфраструктура за обслужване на селскостопанските дейности, за разширяване и модернизация на селскостопанската инфраструктура, вкл. като се вземат предвид вече съществуващите локализации на подобна инфраструктура.

- При локализацията на обекти на селскостопанската инфраструктура да се отчитат възможностите на транспортната и друга техническа инфраструктура. Да се вземат предвид вече съществуващите локализации на подобна инфраструктура, одобрени към момента подробни устройствени планове или проекти с влезли в сила разрешения за строеж.
- При необходимост да се предвидят устройствени възможности за създаване и разширение на съществуващите и изграждане на нови ферми.
- Правилата за прилагане на плана следва да изискват заедно с проектите по изграждане на ферми, в които ще се отглежда добитък, да се предвижда и изграждането на съвременни пречиствателни станции.
- При определянето на съответните устройствени зони следва да се преценят възможностите за съвместяване на обекти на инфраструктурата, обслужващи земеделието и животновъдството, с преработвателни предприятия на селскостопанска продукция.
- Да се предвидят възможности за запазване на обслужващите пътища от местната пътна мрежа и селскостопанските пътища в земеделските територии при провеждане на връзките между селищната транспортно-комуникационна мрежа с пътищата от регионално и национално значение.

4. Обитаване, жилищен профил на селищата от общината

4.1. Общи параметри на жилищния фонд

По данни от последното преброяване (2011 г.), населението на община Опан (2950 човека) разполага с 2712 жилища с 179 хил.м² полезна и 149 хил.м² жилищна площ. На база всички жилища, потреблението е далеч над средните европейски стандарти¹⁰ – 945 жилища на 1000 обитатели, около 52 м² жилищна площ на човек и 1,1 обитатели на жилище.

Таблица 1: Общи параметри на жилищния фонд, 2011 г.

Жилища - брой	2712
Полезна площ - хил. м ²	178
В т. ч. жилищна	149
Жилищна площ на човек от населението	51,8
Жилища на 1000 души от населението	945
Среден брой лица на едно жилище	1,1
Необитавани жилища	1274
Дял необитавани жилища	47%

¹⁰ По 420 жилища на 1000 обитатели

Отчитайки големия дял необитавани жилища (47%), реалното потребление е значително по-ниско, но остава на общоприетия стандарт (420 жилища/100 обитатели). Пресмятайки този показател само на база обитавани жилища, стойността пада от 945 на 501 жилища на 1000 обитатели. Значително се редуцират и другите параметри на жилищния стандарт:

Таблица 2: Параметри на обитавания жилищен фонд, 2011 г.

Обитавани жилища - брой	1438
Полезна площ - хил. м ²	98
В т. ч. жилищна	81
Жилищна площ на човек	28,0
Жилища на 1000 души от населението	501
Среден брой лица на едно жилище	2,0
Домакинства на жилище	1,0

Източник:НСИ, обработка на КОНСУЛТАНТА

Трайните негативни тенденции в демографското развитие на общината (над 28% спад за последните 10 години), формират и тенденция към увеличаване на дела на необитаваните жилища. В селата той варира от около 36% (за с.Тракия) до над 63% (за с.Столетово). В общо шест от тринайсетте селища на общината, необитаваният фонд надхвърля 50%! Проявяват се изразителни признаци на обезлюдяване в цялата община. Дори и в общинския център, почти всяко второ жилище е без постоянни обитатели.

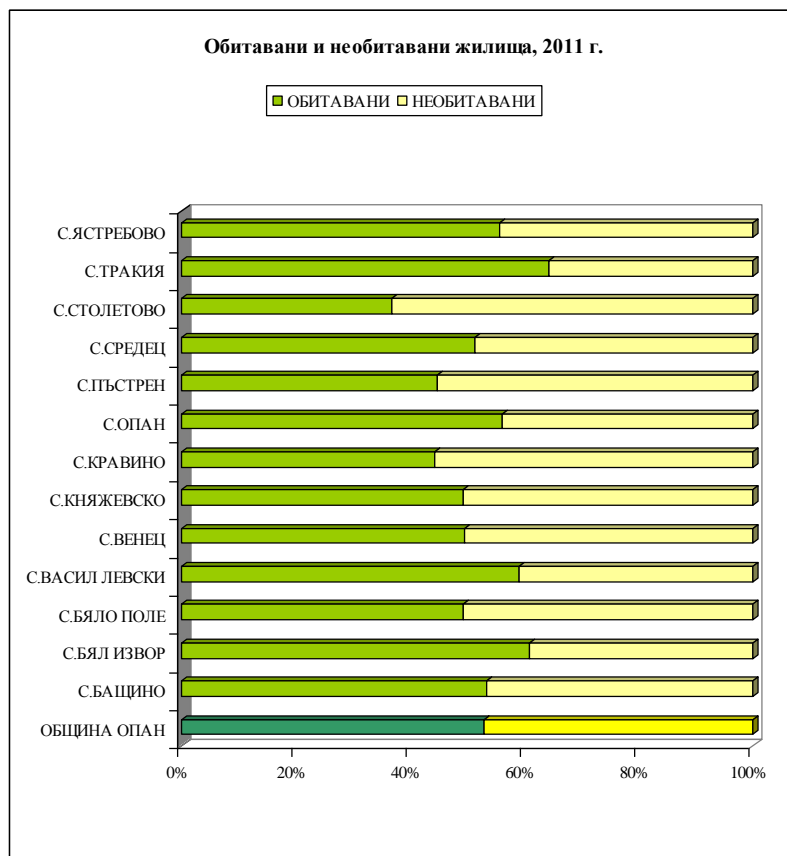
Таблица 3: Ползваемост на жилищния фонд, 2011 г.

ЖИЛИЩА ПО ВИД	ОБЩО	ОБИТАВАНИ	НЕОБИТ.	ДЯЛ НЕОБИТ.
ОБЩИНА ОПАН	2712	1438	1274	47,0%
С.БАЩИНО	43	23	20	46,5%
С.БЯЛ ИЗВОР	271	165	106	39,1%
С.БЯЛО ПОЛЕ	310	153	157	50,6%
С.ВАСИЛ ЛЕВСКИ	183	108	75	41,0%
С.ВЕНЕЦ	95	47	48	50,5%
С.КНЯЖЕВСКО	160	79	81	50,6%
С.КРАВИНО	106	47	59	55,7%
С.ОПАН	303	170	133	43,9%
С.ПЪСТРЕН	308	138	170	55,2%
С.СРЕДЕЦ	282	145	137	48,6%
С.СТОЛЕТОВО	106	39	67	63,2%
С.ТРАКИЯ	233	150	83	35,6%
С.ЯСТРЕБОВО	312	174	138	44,2%

Източник:НСИ, обработка на КОНСУЛТАНТА

Долната графика визуализира тревожната картина на обезлюдяването във всички селища на община Опан:

Фигура 1: Обитавани и необитавани жилища



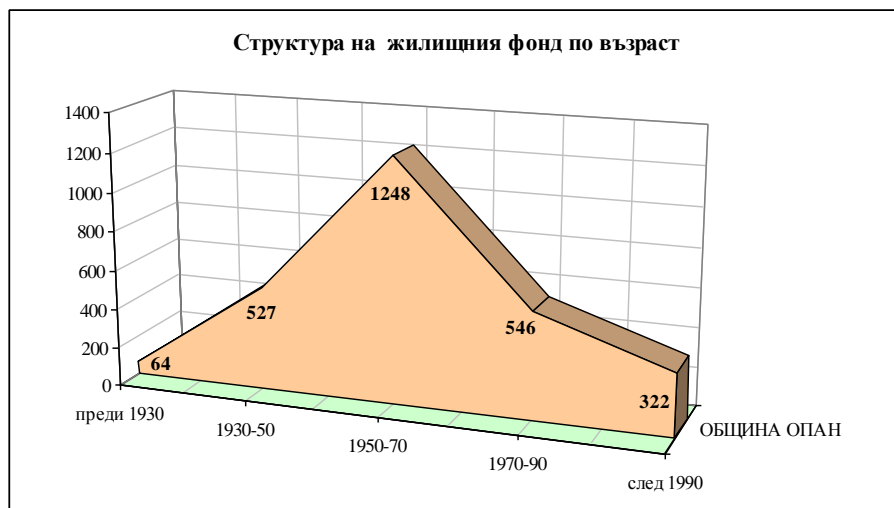
Източник: НСИ, обработка на КОНСУЛТАНТА

Чрез интерполиране на горната картина към 2020 г., би се очертала още по-тревожна прогноза. Населението ще бъде под 2000 човека, а необитаваните жилища – над 65%.

4.2. Възраст на фонда

Преобладаващият дял на наследения жилищен фонд е създаден в периода 1950 – 1970 г. (40%). Най-активно строителство през този период е имало в с.Васил Левски – от тогава са близо 77% от сегашните жилища. В още пет села, повече от половината жилища са построени в този период. Епохата на индустриалното строителство (1970-1990) е добавила втория по големина дял – 20,2%, но предимно от масивни къщи и незначителен брой панелни жилища в 3- етажно блокче в с. Опан. Фондът отпреди 1950 г. (с възраст над 62 години), има дял от 21,9%. Възпроизводството на жилищата след началото на прехода е било 2 пъти по-малко в сравнение с предходния период. След 1990 г., към фонда са добавени около 12%.

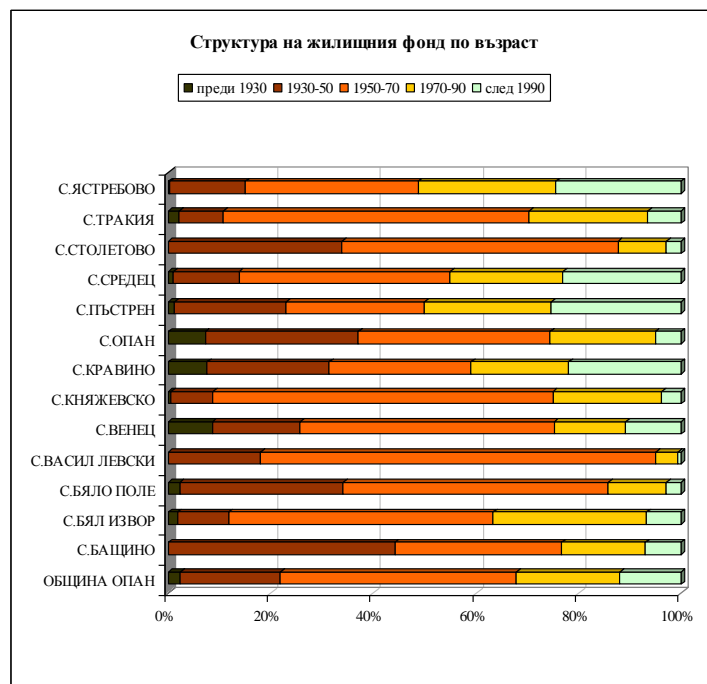
Фигура 2: Структура на жилищния фонд по възраст, 2011 г.



Източник: НСИ, обработка на КОНСУЛТАНТА

Проследена по селища, възрастовата структура на фонда разкрива факта, че в общинския център Опан не е имало активно строителство след началото на прехода. Най-много ново строителство е имало в селата Пъстрен (25,3%), Ястребово (24,4%), Средец (23%) и Кравино (21,9%).

Фигура 3: Структура на жилищния фонд по възраст и по селища, 2011 г.



Източник: НСИ, обработка на КОНСУЛТАНТА

Обобщената оценка за възрастта на жилищния фонд е, че той е сравнително млад, със средна възраст под 50 г., но амортизиран поради висок дял необитавани и неподдържани жилища.

4.3. Структура на жилищния фонд по конструкция и етажност

По вида на *конструкцията*, жилищният фонд е представен в четири обобщени категории – панели, стоманобетон, масивни (носещи тухлени стени и стоманобетонни плочи или гредоред), паянтови. Дори и малка селска община като Опан не е подмината от панелните жилища. Те са със символичен дял от 1,0% (26 бр.), разположени предимно в общинския център (15) , в с.Ястребово (6) и няколко от останалите села. Стоманобетонните също са с още по-малък дял (0,3%). Категорията «масивни» е преобладаващата в община Опан – 78,4%. Паянтовите жилища са с втория по големина дял – 20,4%, разположени неравномерно в селата. Делът им варира от 43,3% в с.Ястребово, до само 0,5% в с.Васил Левски. Отчитайки и възрастта на фонда, може да се направи обобщена оценка, че жилищният фонд в селата на община Опан е силно амортизиран. Над 20% е за снос, а други 70% - за обновяване (включително енергийно саниране).

Таблица 4: Структура на жилищния фонд по конструкция, 2011 г.

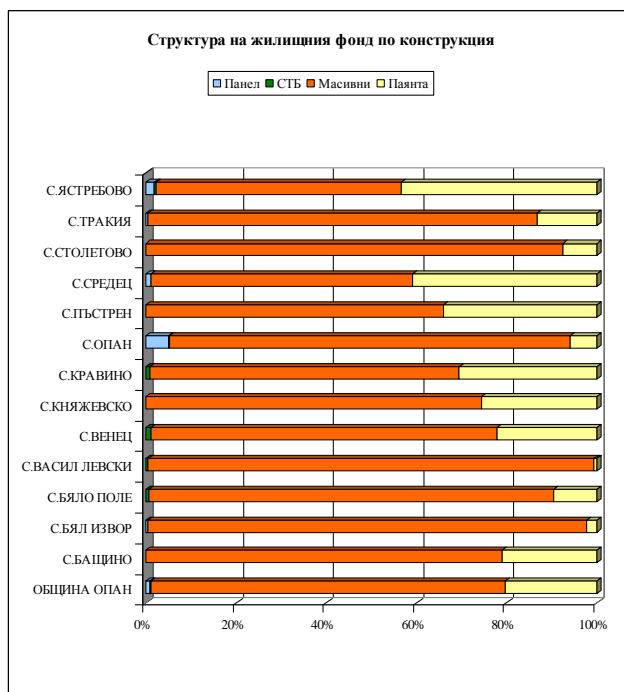
	Панел	СТБ	Масивни	Паянта
ОБЩИНА ОПАН	1,0%	0,3%	78,4%	20,4%
С.БАЩИНО	0,0%	0,0%	79,1%	20,9%

С.БЯЛ ИЗВОР	0,4%	0,0%	97,4%	2,2%
С.БЯЛО ПОЛЕ	0,0%	0,6%	89,7%	9,7%
С.ВАСИЛ ЛЕВСКИ	0,0%	0,5%	98,9%	0,5%
С.ВЕНЕЦ	0,0%	1,1%	76,8%	22,1%
С.КНЯЖЕВСКО	0,0%	0,0%	74,4%	25,6%
С.КРАВИНО	0,0%	1,0%	68,6%	30,5%
С.ОПАН	5,0%	0,3%	88,7%	6,0%
С.ПЪСТРЕН	0,0%	0,0%	65,9%	34,1%
С.СРЕДЕЦ	1,1%	0,0%	58,2%	40,8%
С.СТОЛЕТОВО	0,0%	0,0%	92,5%	7,5%
С.ТРАКИЯ	0,4%	0,0%	86,3%	13,3%
С.ЯСТРЕБОВО	1,9%	0,3%	54,5%	43,3%

Източник:НСИ, обработка на КОНСУЛТАНТА

Визуализацията на структурата на фонда по конструкция е представена на долната графика:

Фигура 4: Структура на жилищния фонд по конструкция , 2011 г.



Източник:НСИ, обработка на КОНСУЛТАНТА

По отношение на *етажността*, 100% от фонда е в нискоетажни сгради.

4.4. Благоустроеност на жилищата

Всички жилища в общината са електроснабдени. Но статистиката отчита само 15,3% обитавани жилища (220 бр.), свързани с обществена канализация. От тях, 50 са в общинския център, а повечето от останалите, в селата Бял извор (96 бр.) и Бяло поле (38 бр.). Масовото решение в цялата община е на попивна яма или директно заустване в повърхностни течения. Това е една от основните причини за лошо състояние на повърхностните води във водосборите на общината.

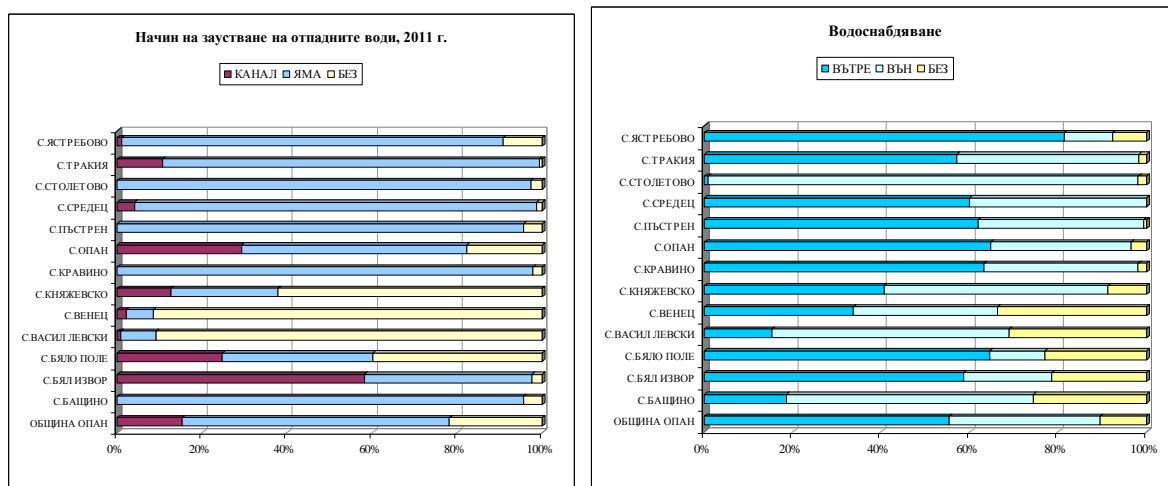
Висока степен на недоизграденост има и във водоснабдителните системи. Само 55,4% от жилищата са водоснабдени. Други 34,0% имат достъп до питейна вода от външен водопровод, а около 11% са без водоснабдяване. В допълнение, над 40% са загубите при пренос на водата поради амортизирани мрежи, а в някои от селата, водата е с отклонения от санитарните стандарти. Детайлната картина на водоснабдяването и канализацията по селища е представена в долната таблица:

Таблица 5: Структура на жилищния фонд по благоустроеност, 2011 г.

	КАНАЛИЗАЦИЯ			ВОДОСНАБДЯВАНЕ		
	КАНАЛ	ЯМА	БЕЗ	ВЪТРЕ	ВЪН	БЕЗ
ОБЩИНА ОПАН	220	905	313	1503	921	288
С.БАЩИНО	0	22	1	8	24	11
С.БЯЛ ИЗВОР	96	65	4	159	54	58
С.БЯЛО ПОЛЕ	38	54	61	200	39	71
С.ВАСИЛ ЛЕВСКИ	1	9	98	28	98	57
С.ВЕНЕЦ	1	3	43	32	31	32
С.КНЯЖЕВСКО	10	20	49	65	81	14
С.КРАВИНО	0	46	1	67	37	2
С.ОПАН	50	90	30	196	96	11
С.ПЪСТРЕН	0	132	6	191	115	2
С.СРЕДЕЦ	6	137	2	169	113	0
С.СТОЛЕТОВО	0	38	1	1	103	2
С.ТРАКИЯ	16	133	1	133	96	4
С.ЯСТРЕБОВО	2	156	16	254	34	24

Източник: НСИ, обработка на КОНСУЛТАНТА

Долните графики са визуализации на ВиК системите в селищата на общината:



Източник: НСИ, обработка на КОНСУЛТАНТА

Обобщената оценка на ВиК сектора е, че той е със сериозни дефицити както във физическата си изграденост, така и в качеството на услугите. Този факт има негативни последици в най-малко две посоки – жизнен стандарт и екология.

Важен елемент на благоустрояването е и *отоплението*. Близко 94% от жилищата се отопляват с твърди горива. Други 6% са на електричество. Прекомерното използване на

твърди горива за отопление на жилищата е един от основните източници на замърсяване на въздуха, особено при неблагоприятни климатични условия.

Таблица 6: Структура на жилищния фонд по начин на отопление, 2011 г.

	Обитавани жилища	Въглища и дърва	Ток
ОБЩИНА ОПАН	1438	1345	93
С.БАЩИНО	23	23	0
С.БЯЛ ИЗВОР	165	149	16
С.БЯЛО ПОЛЕ	153	145	8
С.ВАСИЛ ЛЕВСКИ	108	108	0
С.ВЕНЕЦ	47	45	2
С.КНЯЖЕВСКО	79	74	5
С.КРАВИНО	47	43	4
С.ОПАН	170	147	23
С.ПЪСТРЕН	138	130	8
С.СРЕДЕЦ	145	134	11
С.СТОЛЕТОВО	39	39	0
С.ТРАКИЯ	150	141	9
С.ЯСТРЕБОВО	174	167	7

Източник:НСИ, обработка на КОНСУЛТАНТА

Друг важен фактор на жилищния стандарт е енергийната ефективност на жилищата. Към 2011 г., само 70 жилища (2,6%) са с топлоизолация, осигуряваща нормативната топлопроводимост, респективно, енергийна ефективност. Значително повече са жилищата с енергоспестяваща дограма – 159 (около 6%). Основен принос за тази картина имат селата Тракия, Ястребово, Опан и Бял извор.

Таблица 7: Структура на жилищния фонд по приложени мерки за енергийна ефективност, 2011 г.

	Жилища	С външна изолация	С PVC дограма
ОБЩИНА ОПАН	2712	70	159
С.БАЩИНО	43	0	0
С.БЯЛ ИЗВОР	271	4	44
С.БЯЛО ПОЛЕ	310	7	14
С.ВАСИЛ ЛЕВСКИ	183	0	4
С.ВЕНЕЦ	95	0	4
С.КНЯЖЕВСКО	160	1	10
С.КРАВИНО	106	1	3
С.ОПАН	303	1	33
С.ПЪСТРЕН	308	3	7
С.СРЕДЕЦ	282	0	2
С.СТОЛЕТОВО	106	0	3
С.ТРАКИЯ	233	47	10
С.ЯСТРЕБОВО	312	6	25

Източник:НСИ, обработка на КОНСУЛТАНТА

4.5. Собственост

Традиционната за България силно преобладаваща частна собственост на жилищата е присъща и на Опан и то в още по-изявен вид. Малко под 100% са частните жилища, при само 0, 4% обществени (на общината и на държавата). Това са само 6 жилища, пръснати по по-големите села като резервен общински фонд. На фона на растяща бедност, безработица и несигурна заетост, символичният обем на социални жилища е в противоречие с потребностите от обществено подпомогнат подслон. Независимо от огромния брой необитавани жилища (на които не може да се разчита за социални нужди), общината следва да планира придобиването на съществуващи или изграждането на нови социални жилища за маргиналните си групи.

Долната таблица показва разпределението на жилищата по форма на собственост и по селища:

Таблица 8: Структура на жилищния фонд по собственост, 2011 г.

Обитавани жилища	Частни	Обществени	Общо
ОБЩИНА ОПАН	1432	6	1438
С.БАЩИНО	23	0	23
С.БЯЛ ИЗВОР	165	0	165
С.БЯЛО ПОЛЕ	152	1	153
С.ВАСИЛ ЛЕВСКИ	108	0	108
С.ВЕНЕЦ	47	0	47
С.КНЯЖЕВСКО	78	1	79
С.КРАВИНО	46	1	47
С.ОПАН	167	3	170
С.ПЪСТРЕН	138	0	138
С.СРЕДЕЦ	145	0	145
С.СТОЛЕТОВО	39	0	39
С.ТРАКИЯ	150	0	150
С.ЯСТРЕБОВО	174	0	174

Източник:НСИ, обработка на КОНСУЛТАНТА

4.6. Площни характеристики и жилищна осигуреност

Жилищният фонд от общо 2712 жилища има 178 хил.м² полезна и 149 хил. м² жилищна площ. Това осигурява един много висок статистически стандарт на жилищно потребление – средно по 945 жилища на 1000 човека и близо 52 м² на човек жилищна площ. В някои от селата тези стойности са много по-високи, но това не е благодарение на реален висок жизнен стандарт, а поради силно обезлюдяване и много необитавани жилища. Реалното жилищно потребление, изчислено само на база «обитавани жилища», е много по-ниско, но със стойности над приетия стандарт:

Таблица 9: Жилищно потребление по селища и общо за общината, 2011 г.

ОБИТАВАНИ ЖИЛИЩА	жил./1000	жил.пл./обит.	обит/жил.
ОБЩИНА ОПАН	501	28,1	2,0
С.БАЦИНО	411	19,5	2,4
С.БЯЛ ИЗВОР	548	31,9	1,8
С.БЯЛО ПОЛЕ	478	29,2	2,1
С.ВАСИЛ ЛЕВСКИ	466	22,0	2,1
С.ВЕНЕЦ	465	31,7	2,1
С.КНЯЖЕВСКО	451	31,0	2,2
С.КРАВИНО	618	22,9	1,6
С.ОПАН	455	29,4	2,2
С.ПЪСТРЕН	622	31,3	1,6
С.СРЕДЕЦ	547	23,8	1,8
С.СТОЛЕТОВО	433	28,0	2,3
С.ТРАКИЯ	521	30,9	1,9
С.ЯСТРЕБОВО	470	25,2	2,1

Източник: НСИ, обработка на КОНСУЛТАНТА

Основният извод от площните характеристики и статистическото потребление на жилища е благоприятен – Опан има достатъчно жилищен фонд и площи, които могат да осигурят добри количествени характеристики на жилищен стандарт. Но вглеждането в реалното потребление разкрива голяма неравномерност и наличие на значителен брой пренаселени жилища. Обитателите на 455 жилища живеят по двама и повече от двама в стая, което означава, че ползват поне два пъти по-малко жилищна площ от средно-статистическото потребление. Над 130 от тези жилища се обитават от по трима и повече човека на стая. Тези обитатели формират групата на крайно-нуждаещи се от социални жилища или помощ за подобряване на жилищните си условия.

Община Опан разпознава проблема, но не разполага с цялостна информация за хората с остър жилищен проблем. Идентифицирана е и нуждата от нови социални жилища, но в момента няма работещ механизъм за създаването им. В новата оперативна програма за развитие на селските райони вероятно ще има финансируема мярка за тази цел.

5. Обществено обслужване

Община Опан е типична малка селска община с подчертан земеделски профил. Най-големите ѝ селища не надхвърлят 390 жители, а общата ѝ демографска маса е под 3000 човека. Тези мащаби са обективна бариера за нормално развитие както на системата от публични услуги, така и на пазарно ориентирани услуги. Затова общината е силно зависима от съседните по-големи общини и областта.

Системата на социалните услуги се развива в един твърде неблагоприятен контекст – слаба, едностранно развиваща се икономика (производство на селскостопански растителни суровини), демографски колапс - постепенно намаление на населението, поддържане на отрицателен прираст, намаляване дела на младите хора и на контингентите в трудоспособна възраст.

5.1. Образование

В община Опан има две детски градини с три групи по около 10-15 деца. Към 2012г., общият брой на децата от възрастовата група 0-4 години, е бил 74. Статистическата задоволеност с детски градини в общината е по-голяма от средната за страната, областта, района на планиране и общините със сходна големина. Но това се дължи не на висок реален стандарт, а на обезлюдяването и малкото деца. През последното десетилетие не са правени инвестиции в обновяване на базата.

В община Опан функционира едно основно училище. Полагат се всеотрядни усилия за запазването му и за повишаване на качеството на образованието в него. Пълняемостта на паралелките и броят на учениците намаляват в паралел с остро негативните демографски тенденции. Инвестиции за ремонт и обновяване на училището не достигат. През последната година е изпълнен проект по Оперативна програма „Регионално развитие“ – внедрени са мерки за енергийна ефективност в сградата – извършена е подмяна на дограмата и санирана сградата. С ЕСКО договор е подменена и отоплителната инсталация. **Наблюдават се задълбочаващи се проблеми:**

- **Отпадат ученици, които не посещават училище поради гурбетчийство на цели семейства;**
- **Увеличават се трайно непосещаващите училище и отпадащите от училище;**
- **Намаляващ брой на учениците, сливане на паралелки в единственото училище на територията на общината;**
- **Нараства броят на неграмотните млади хора.**

5.2. Здравеопазване

На територията на общината няма болнични заведения и лечебни заведения за извънболнична помощ като диагностично-консултативни и други медицински центрове. Медицинските грижи за населението на общината се осъществяват от 5 общо практикуващи лекари и 2-ма стоматолози. Въпреки по-добрата осигуреност на населението на общината с общо практикуващи лекари, в сравнение със средното за страната, потребността от здравни услуги остава много висока предвид високия относителен дял на населението в над-трудоспособна възраст (над 60%). Здравната помощ в много от селищата на общината не е непрекъсната. Посещенията на лекар са само в определени дни от седмицата. В допълнение, услугите по здравеопазване са съпътствани и от следните проблеми:

- Недобро състояние на сградния фонд и помещенията, където се провежда здравното обслужване;
- Остаряло и неефективно медицинско оборудване – както за диагностика, така и за лечение;
- Неотложна необходимост от медицински транспорт – както за болни, така и за медицински персонал.

5.3. Социални услуги

Обезлюдяването и демографската криза (застаряване, увеличаваща се възрастова зависимост) формират и рамката на социалните услуги в общината. Значителният брой на хората, чиито основни (и почти във всички случаи –единствени) доходи са пенсиите, формират голямата рискова група „социално слаби”.

Наличните социални услуги в община Опан са недостатъчни и не покриват всички потребности, не обхващат всички рискови групи. Най-добре развита услуга в общината е „Домашен социален патронаж”¹¹. Капацитетът му е 50 места, но остава незапълнен поради ниските доходи на потенциалните бенефициери. Материалната база е остаряла, а техниката е енергоемка и това оскъпява храната и я прави недостъпна за хората.

¹¹ Предоставяните услуги включват доставка на храна по домовете на потребителите, услуги по поддържане на лична и битова хигиена, посредничество при извършване на административни, здравни и други услуги, поддържане на социални контакти

Вече две години се изпълнява завърши проект по ОП „РЧР“: „Подкрепа за достоен живот“, в който община Опан е партньор с включени 10 нуждаещи се лица с 10 лични асистенти. В началото на 2013 година стартира нов проект по ОП „РЧР“ – „Помощ в дома“, който ще се изпълнява до средата на 2014 г. В него ще бъдат включени 30 потребителя с 28 домашни помощника. С този вид услуга се осигуряват качествени грижи за нуждаещи се лица в домашна среда и възможност за независим начин на живот.

На територията на община Опан *няма специализирани заведения за социални услуги*. Планирано е разкриване на „дом за стари хора“ с капацитет 50 човека, както и „дневен център за стари хора“ с капацитет 15 човека.

Незадоволително е развитието на социалните услуги в общността, особено за децата с увреждания.

Като цяло, системата на социалните услуги в община Опан силно изостава зад формиращите се потребности.

Обобщени, основните проблемни аспекти на системата на общественото обслужване, са:

- Количествената задоволеност на населението с детски градини е много добра, но базата е остаряла;
- Общината има само едно училище, което към настоящия етап е средишно и защитено. Намаляващите деца са фактор, заплашващ училището от затваряне и обслужване от съседни средишни училища;
- Материално-техническата база на здравеопазването е в лошо състояние – както сгради, така и оборудване;
- Единствената социална услуга, предоставяна от общината, е „домашен социален патронаж“, при това с незапълнен капацитет поради неплатежоспособност на потенциалните потребители.

6. Техническа инфраструктура

Едно от характеристиките на изостаналите селски райони, към които се причислява община Опан, е ниската степен на развитие на транспортната и техническата инфраструктура. Направеният анализ потвърждава тази характеристика.

6.1. Пътна инфраструктура

През територията на общината преминават първокласен път I-5 Русе- Стара Загора – Капитан Андреево, който е част от общоевропейския транспортен коридор № 9 и третокласен III – 503 Средец – Опан - Симеоновград, свързващи северната граница на България с южната до Турция и Гърция. В близост от север преминава и общоевропейския транспортен коридор № 8 - автомагистрала „Тракия”. Тези транспортни връзки са благоприятен фактор за развитие на общината. Общата дължина на пътната мрежа в територията на община Опан е 78,8 км., от които: I клас – 20,1 км., III клас – 28,5 км. и 30,2 км. общински пътища. По Програмата за развитие на селските райони общината изпълнява проект, с който ще бъдат ремонтирани 8 км общинска пътна мрежа.

6.2. ВиК инфраструктура

Населението и бизнеса в община Опан се обслужват от „ВиК”, гр. Стара Загора. Делът на водоснабденото население е 89,4%, което е по-ниско от средното равнище за страната. При това, само дял от 55,4% разполага с водопровод вътре в жилището. Останалите 34% черпят вода от външен водопровод. Проблемът с режима на водата още не е преодолян – 38% от населението на общината страда от това. Средното потребление на вода остава в общината остава по-ниско от това за страната и два пъти по-ниско от препоръчаните равнища на потребление (130 литра на ден). Стар нерешен проблем и отклонението от стандартните качества на питейната вода. Както по микробиологични, така и по химични показатели, все още има отклонения от нормите. На територията на общината няма изградена канализационна мрежа, а се използват септични ями, които не са в добро състояние са една от причините за инфилтриране на питейните води.

7. Екологично състояние

Аграрният облик на община Опан я ситуира сред общините, в които не е необходим постоянен мониторинг на околната среда. По тази причина, наличната информация за състоянието на компонентите на околната среда е спорадична или напълно липсва. Това налага част от направените констатации да са аналози на сходни факти, наблюдавани в подобни общини или експертна оценка. В пространството на община Опан няма агресивни замърсители и зони с критично състояние на околната среда. Като цяло, екологичната обстановка в общината е на добро ниво. Единственото съмнение е

за пренос на въздушно замърсяване от Източно-маришкия басейн при определени атмосферни условия.

7.1. Въздух

Общината е пощадена от големите регионални източници на замърсяване на атмосферния въздух. В преобладаващата си част, местните източници на замърсяване на атмосферния въздух са малки емитери с непосредствено въздействие. Сред тях е битовото отопление (сезонен фактор) и автотранспорта. Автотранспортът представлява непрекъснато действащ източник, основно на ФПЧ10. Неговата интензивност е пропорционална на автомобилния трафик и следва неговите изменения – сезонни и денонощни.

При изследванията в системата на Националния екологичен мониторинг за пункта в село Опан е характерно системно замърсяване на въздуха с нетоксичен прах и фини прахови частици. Битовото отопление, особено когато се използват въглища, брикети, дърва или други нискокачествени горива, причиняват осезателно замърсяване на въздуха, особено при температурни инверсии и безветрие. Чувствително се превишават пределните норми на серен диоксид и прахови частици. Решението на проблема е възможно чрез газификация, но ниските и несигурни доходи отлагат подобни инвестиции в неопределено време. Друг източник на прахово замърсяване са мръсните и в лошо състояние улични мрежи на населените места.

Близостта до Източномаришкия басейн (най-големият национален емитер на CO₂, азотни и серни оксиди) създава риск от преносно замърсяване при източни и югоизточни ветрове.

Системен източник на замърсители на атмосферния въздух е автомобилният транспорт. Поради липса на изградени обходни пътища, трафикът преминава през населените места. Най-сериозен е проблемът по път I-5 (Стара Загора – Ястребово – Тракия – Димитровград), като потърпевши са жителите на селата Ястребово, Средец, Тракия и Бял извор. Подобно е положението и по път III-503 по линията Средец – Опан – Симеоновград.

Проблем за жителите на някои села са и неприятните миризми от торищата около личните стопанства в населени места, а в някои случаи, и от непочистени септични и попивни ями или повърхностно заустени отпадни води.

Община Опан разполага с актуална „Програма за оценка и управление качеството на атмосферния въздух, намаляване на емисиите от замърсители и план за действие”, предвиждаща системен подход и конкретни мерки към екологичните проблеми на общината.

7.2. Води

В с. Опан е дислоцирана точка от националната система за мониторинг на околната среда в обхвата на РИОСВ – Стара Загора - за подземна вода. Вземите проби от кладенец на помпена станция се изследват периодично, като се контролират около 30 параметъра. Подпочвените води, обект на мониторинг, са акумулирани в пясъчните лещи и не са с добри питейни характеристики. По отношение на качествата на питейната вода, подавана на населението в общината, съществуват известни проблеми, свързани с микробиологичните показатели. Констатирани са отклонения във водоснабдителна група “Пъстрен” и с. Бяло поле, дължащи се на неефективното хлориране на водата.

Важен ресурс за общината е съществуващия минерален източник в с.Тракия. Водата е хипотермална, слабоминерализирана, хидрокарбонатна, натриева и флуорна, без санитарно-химични и микробиологични признаци на замърсяване. Има стабилен физико-химичен състав и отговаря на изискванията за курортни ресурси и за бутилиране.

Отводняването на територията се провежда от няколко малки реки, като с най-значим отток е Арпадере (Ечемичен дол) – приток на р.Марица. Друга по-голяма река в общината е Мустанова река. Дебитът на всички реки е постоянен и сравнително малък. Всички повърхностни течения са с лош химичен състав поради замърсяване от бита.

7.3. Замърсяване на почвата

На територията на общината не са регистрирани зони със сериозно замърсяване на почвата. Но правените почвени анализи от земеделски стопани са показали значителни стойности за мед и цинк, поради използваните препарати за растителна защита. Все пак, тези стойности са били в границите на пределно допустимите норми. През последните години се наблюдава известно подобрене поради навлизането в практиката на частните земеделски стопанства на употребата на пестициди, които са бързо разграждащи се и без остатъчни ефекти.

7.4. Отпадъци

Община Опан има актуална програма за управление на отпадъците до 2020 г. Цялостната система за управление на отпадъците се ръководи от създаденото наскоро „Регионално сдружение за управление на отпадъците – Стара Загора”

Община Опан е една от малкото общини в България, която не е изградила организирана система за сметосъбиране и сметоизвозване. Поради тази причина, общината не разполага с пълна и точна информация за количествата и морфологичния състав на отпадъците. Събирането им се извършва кампанийно, по разпореждане на кмета или на кметските наместници. Според попълнените информационни карти, общото количество на събраните и депонирани отпадъци е в порядъка на 430-450 тона годишно.

В общината има 6 регламентирани сметища, определени с плановете за земеразделяне. Тяхното състояние е много лошо, като част от тях се намират на разстояния по-близки от допустимите санитарно хигиенни норми. Съществуват и други 7 нерегламентирани сметища. Закриването на съществуващите или предепонирането им ще част от проекта по изграждане на регионално депо за битови отпадъци на територията на Стара Загора. В списъка на проекти за Оперативна програма “Околна среда 2007 - 2013 г.”, този проект е включен под наименованието „Изграждане на регионални съоръжения за третиране на отпадъците в регион Стара Загора”. Предвижданите средства са в размер на 36 млн. евро. Участието в този проект на Община Опан изисква тя да разполага със системи за организирано сметосъбиране и сметоизвозване.

7.5. Шумово замърсяване

Основният фактор за шумовото замърсяване в община Опан е транспорта, тъй като част от натоварената републиканска пътната мрежа преминава пред населените места. Интензивността на движението в общината е сравнително голяма, като през населените места преминават значителен брой тежкотоварни машини. Проблемът ще се реши с изграждането на обходи и намаляване на транзитния трафик след изграждането на ЕТК9.

7.6. Рискове

На територията на община Опан не се очаква развитие на сериозни отрицателни тенденции, свързани с различните компоненти на околната среда и фактори на

въздействие. Засега няма идентифицирани сериозни намерения за развитие на производства, които да оказват негативно въздействие върху околната среда. Предимно равнинният характер на територията обуславя и ниската степен на податливост към почвена ерозия.

Изводи:

- Община Опан е сред българските общини, за които не се изискват спешни и незабавни действия за отстраняване на негативни въздействия върху околната среда, предизвикани от антропогенна дейност;
- Община Опан няма предприятия, които да емитират целогодишно вредни вещества в атмосферата. Автомобилният транспорт и битовото отопление през зимата са основни източници на замърсяване на въздуха;
- Наличието на минерален извор в с. Тракия трябва да се превърне в актив на общината. Натуралната минерална вода може да се използва като база за развитие на курортен туризъм – балнеолечение и балнеопрофилактика;
- Най-сериозните реални и потенциални замърсявания на водите и почвите са сметищата и неканализираните и непречистени отпадни води;
- Необходимо е изграждането на канализационни системи и локални пречиствателни станции в селищата на общината - както за повишаване на жилищния стандарт, така и за опазване на околната среда - на подземните и повърхностни води;
- Интензивният автомобилен трафик и амортизираните улични настилки са основните фактори за шумово и прахово замърсяване. Изграждането на обходни пътища, подмяната и поддръжката на съществуващите настилки, ще доведат до подобряване на акустичната среда.

8. Обем, съдържание и начина на представяне на ОУПО - организационни и технически изисквания

8.1. Изисквания към фазите, структурата, обема и съдържанието на ОУПО

Според възприетия и заложен в действащата нормативна уредба по ТСУ и широко прилаган в устройствената практика методически подход видовете ППР по ОУП се разпределят основно в две части фази:

- 1-ва фаза - Предварителен проект на ОУП;

- II-ра фаза - Окончателен проект.

В съответствие със съдържанието на ППР по съответните фази се залагат следните етапи на проучванията:

По първата фаза :

- Етап 1. - Диагноза, прогнози и хипотези за социално-икономическо и пространствено развитие на общинския център и другите селища.
- Етап 2. - Схема за пространствено развитие (най-малко в два варианта), вкл. и устройствена концепция по функционални системи и зони /общинският съвет избира и одобрява вариант за структура и планово-пространствена организация/
- Етап 3. - Вариант/и и Предварителен проект на План - схемата на комуникационно-транспортната система (ПСТКС) към ОУП
- Етап 4. – Предварителен проект
- Етап 5. – Обществени обсъждания и съгласуване със заинтересованите и контролни ведомства и органи.

Фазата приключва с изработване на финалните документи на Предварителния проект на ОУП на основата на аналитичните и прогнозните проучвания и избрания вариант на устройствена концепция.

По втората фаза се залага само един етап. В съдържателно отношение видовете работи по него включват обществени обсъждания, съгласувателни процедури със заинтересованите ведомства и други институции, отразяване на забележките и препоръките от тях. Текстовите материали към предварителния проект се допълват с доклад за изпълнение на препоръките.

Изготвят се и всички финални документи на ОУП – текстови и графични, вкл. и съкратен доклад. Изготвят се и правила и нормативи за прилагане на ОУП.

Важен финален документ на ОУП – Опан, който ще се използва от общинска администрация в периода след изработването и приемането на самия план е *“Програмата за реализация на ОУП”*.

8.2. Времеви график за изработване на ОУПО на община Опан

Ефективното работно време за изработване на проекта на ОУП на община Опан се определя от възложителя – община Опан, но не може да бъде по-кратко от 20 календарни месеца, които се разпределят по фази както следва:

- Фаза 1 – не по-малко от 16 календарни месеца;

- Фаза 2 – не по-малко от 4 календарни месеца.

Експертните и обществени проучвания се извършват в два цикъла от по 45 дни или общо 90 дни. Времето, необходимо за тяхното провеждане, както и времето необходимо за работа на Техническата комисия не се включват в ефективното работно време.

Участниците в търга за обществена поръчка за изработване на ОУП на община Опан представят предложение за участието на различните специалисти в човекодни при изпълнението на планираните ППР.

8.3. Изисквания към финалните документи

Финалните документи на ОУП на община Опан съдържат в себе си всички резултати от извършените проучвания и предлаганите устройствени решения. В структурно и в съдържателно отношение същите следва да съответстват на изискванията на чл. 18 и чл. 19 от Наредба № 8 на МРРБ, както и да кореспондират на възприетата в устройствената практика по изработване на ОУП технологична последователност на предвидените за изпълнение ППР по фази, етапи и подетапи (ако са заложи такива). В съответствие с възприетите фази, съобразно изискванията на нормативната уредба по ТСУ, финалните документи по първата фаза на проучванията (Предварителен проект на ОУП) текстови материали в т.ч.

Обяснителната записка като един от финалните документи съдържа в себе си както подробните аналитични проучвания (допълващи съответните аналитични проучвания в Плановото задание, както и проучванията за перспективното развитие на територията (различните по вид и характер прогнози във варианти) и обосновките по устройствените решения. За представените в текстовата част данни задължително се изисква посочване на източника на информация.

Анализът на съществуващото положение (диагноза) съдържа раздели за:

1. Регионални проблеми, в т.ч. пространствени, икономически, социални, културни, екологични, комуникационни и др.;

2. Социално-икономически условия и проблеми:

а) демография, в т.ч. брой, еволюция на развитие, структура (полова, възрастова, социална), тенденции на развитие;

б) структура за заетостта, в т.ч. отрасли, сектори на дейност, социална и професионална

категоризация, тенденции на развитие;

в) икономическа база, в т.ч. отрасли (промишленост, селско и горско стопанство, туризъм, строителство, транспорт, енергетика и др.), структура на собствеността, ефективност, регионални характеристики;

г) райони със специфични проблеми;

3. Териториални проучвания: релеф, климат, геология и хидрология, флора, фауна, поземлен ресурс по фондове (населени места и други урбанизирани територии, земеделски земи, горски фонд, защитени територии, нарушени територии), структура на собствеността (държавна собственост - изключителна, публична и частна, общинска собственост - публична и частна, частна собственост);

4. Обитаване: количествено и качествено състояние на жилищния фонд, структура на собствеността, видове (типове) пространствени структури на обитаване, технико-икономически характеристики на видовете (типовете) обитаване, градска динамика;

5. Здравеопазване: териториално разположение на мрежата от обекти, видове лечебни заведения по нива на обслужване (доболнична и болнична помощ, центрове за спешна медицинска помощ, диспансери, рехабилитационни центрове и др.), собственост;

6. Образование: териториално разположение на обектите, образователни равнища, собственост;

7. Култура: териториално разположение, значимост, собственост;

8. Техническа инфраструктура: трасета и съоръжения, технически параметри на електроснабдителната, водоснабдителната, канализационната, газопроводната, далекосъобщителната и други мрежи, пътна и железопътна мрежа (класификация, състояние), големи структурни обекти (летища, пристанища), радио- и телевизионно покритие на територията на общината, покритие с други комуникационни системи, пречистване на отпадъчните води, сметосъбиране и третиране на отпадъците, депа за отпадъци;

9. Отдых и туризъм: обекти, значимост, собственост, влияние в общото икономическо развитие;

10. Екологично състояние: замърсяване на въздуха, водите и почвите, категоризация, характеристика на вредните емисии.

Прогнозата се състои от раздели за:

1. Социално-икономическо развитие: демографско развитие (песимистичен,

оптимистичен и реалистичен вариант), икономическо развитие (промишленост, селско и горско стопанство, транспорт, строителство, туризъм и др.), развитие на социалната база (образование, здравеопазване, култура, комунални дейности), приоритети за реализация;

2. Пространствено развитие: основно предназначение на териториите, режими на устройство и параметри за натоварването им, развитие на урбанизираните територии и на техническата инфраструктура;

3. Екологични условия: прогноза за въздействия върху околната среда от социално-икономическото и пространственото развитие и мероприятия за подобряване на средата;

Изработват се и „Правила и нормативи за прилагане на ОУПО”, които включват условията, при които може да се изменя планът, задължителните изисквания към подробните устройствени планове (ПУП), допустимите натоварвания на териториите и др.

Графичната част на ОУПО се изработва в М 1:25 000 - съдържа основни (задължителни) и допълнителни графични материали, които се определят от възложителя със заданието.

Основните графични материали на предварителния проект съдържат:

1. Опорен план на общината М 1:25000, изработен върху топографска карта, с отразени кадастрални и други данни съгласно чл. 115 ЗУТ

2. Общ устройствен план на общината в мащаба на опорния план, изработен върху картата по т. 1, в който се отразяват бъдещото развитие и устройството на териториите, включващо:

а) режим за устройство и строителните граници на урбанизираните територии: населени места, групови и единични паметници на културата, промишлени комплекси и други селищни образувания;

б) земеделски земи, в които не се допуска промяна на предназначението им, и останалите земи, в които това е допустимо;

в) горски територии (гори и земи от горския фонд) с разграничение съгласно буква "б";

г) територии със специфични характеристики (резервати, национални паркове, природни забележителности, поддържани резервати, природни паркове, защитени местности, паметници на културата, гробищни паркове, минерални извори, калонаходища, обекти на сигурността и отбраната);

- д) нарушени територии (рудници, кариери, насипища, свлачища, срутища, мочурища, депа за отпадъци и др.) за етапно възстановяване и рекултивация;
- е) водни площи и течения - реки, езера, язовири, напоителни и отводнителни канали;
- ж) елементи на транспортната техническа инфраструктура - пътна мрежа по класове, железопътни линии, гари, пристанища, летища;
- з) елементи на другата техническа инфраструктура - електропроводи, газопроводи, нефтопроводи, нефтопродуктопроводи, топлопроводи, далекосъобщителни мрежи, водопроводи, канализационни колектори, и съоръженията към тях (електрически подстанции, пречиствателни станции за питейни и отпадъчни води, понижителни и разпределителни станции и др.);
- и) схеми в мащаб, определен в заданието за транспортната мрежа и другите мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура.

Като финален (графичен) документ по първата фаза се включва и *Опорния план*. За целта се използва Опорния план, изработен паралелно с Плановото задание, като се допълват с някои елементи, които авторският колектив изработващ ОУП счита, че трябва да бъдат допълнително включени. Неговият мащаб, обем и съдържание се определят с Плановото задание за изработване на ОУП на общината. Финални документи по първата фаза са още *“Балансът на територията”* (опорен и проектен) съгласно изискванията на Наредба № 8 и *“Правилата за прилагане на Общия устройствен план на община Опан”*.

Финалните документи по *втората фаза* на работата по изработване на ОУП на община Опан (*Окончателен проект*) са със същите обем, структура и съдържание. Окончателният проект на ОУПО съдържа текстовите и графичните материали на предварителния проект, коригирани и допълнени съобразно решенията на експертните съвети, проведените обществени обсъждания и становищата на заинтересуваните централни и териториални администрации.

Към финалните документи на ОУП на община Опан се изработва *съкратен доклад* в обем до 100 страници текст и до 10-15 схеми в размер А3.

Друг важен финален документ на ОУП на община Опан е *“Програмата за реализация на ОУП”*. Основен раздел на тази програма е *частта за спешни действия* в първите 5-7 години от приемането (утвърждаването) на ОУП. В този раздел се залага система от устройствени действия и мерки, обосноваващи необходимостта от изработване на поредица от подробни устройствени планове и инвестиционни проекти. Програмата за

реализация на ОУП също подлежи на обсъждания и на съгласувателни процедури и се утвърждава от Кмета на община Опан.

9. Изисквания към професионалния екип, разработващ ОУП на община Опан

Проектантският екип, който ще разработва ОУП на община Опан се определя в процеса на кандидатстване по обществената поръчка. Предложението за състава и професионалните качества на разработващия екип следва да бъдат съобразени с определени изисквания в това отношение. Структурирането на разработващия екип може да има следната форма:

- Ръководител на авторския (проектантския) екип;
- Основен екип от ключови експерти;
- Допълващи експерти;
- Помощен персонал;

По своите функции, ръководителят на авторския екип е и главен проектант на ОУПО. Основният екип от ключови експерти се формира от специалисти, които покриват най-важните функционални системи и проблемни направления, а този на допълващите експерти – от сътрудници и консултанти.

Професионалните изисквания към ръководителя на разработващия екип и отделните групи специалисти са:

Ръководителят на екипа следва да бъде урбанист (архитект – градоустроител) с професионална квалификация и доказан опит на урбанист-регионалист, така и с възможности за управление на екип от разнородни специалисти.

Другите основни изисквания към ръководителя на разработващия екип са:

- Познаване на действащата нормативна уредба в областта на регионалното и местното социално-икономическо развитие и териториалното устройство и планиране;
- Познаване на стратегическите и планови документи на община Опан и област Стара Загора, касаещи развитието на град общинския център и съставните селища от общината; Възможности да генерира идеи със стратегически характер; Познаване на управленските механизми, прилагани при управлението на града от страна на съответните институции;

- Умения за осъществяване на контакти с кмета и с общинската администрация на община Опан; Умение за работа в екип.

Основният екип включва ключови специалисти - урбанист-архитект, икономист или иконом-географ, инженер, демограф, еколог с познания в урбанистичното развитие. Същите следва да бъдат с професионална квалификация и с практически опит в сферата на устройственото планиране, регионалното и местното развитие, секторното и комплексното развитие на селищата, инфраструктурното развитие, опазване на природната среда и др.

Основно изискване към водещите специалисти от основния екип е да имат опит и умения за работа в екип с възможности за прилагане на комплексен подход в проучванията на територията, вкл. и по отношение на устройствените решения.

Допълващите експерти и консултанти – членове на авторския екип, се определят от ръководителя (главния проектант) с оглед да допълват основния екип. Те следва да са с висше образование по съответните специалности, да притежават експертни знания и опит в съответните функционални системи и проблемни направления – да разработват конкретни проблеми и др.

Помощният персонал е със състав, който се определя в процеса на изработване на ОУП на община Опан. Той изпълнява технически задачи – събиране, обработка и подготовка на необходимата информация, участие при изработване и оформяне на текстовите и графичните материали по проекта на ОУПО и др.

Професионалната квалификация и практическия опит на членовете на авторския екип се доказват с документи за; завършено висше образование по съответната специалност; за научни степени и звания, други документи, доказващи професионалната квалификация и опит в посочената сфера. Представените професионални биографии (CV) следва да включват пълен списък за участие в проекти в сферата на устройственото планиране и социално-икономическото развитие, както и от референции за участие в изпълнени проекти.

10. Административни мерки и организационни процедури по разработването и одобряването на плана

Изработването и одобряването на нов Общ устройствен план на община Опан се процедира със следните административни действия:

- Обосноваване на предложение от страна на кмета и на главния архитект за включване в общинския бюджет на необходимите целеви средства за изработване на ОУП на община Опан;
- Приемане на Решение на Общинския съвет на община Опан за откриване на процедурите за изработване на ОУП;
- Заповед на кмета на община Опан (или Решение на Общинския съвет) за въвеждане на временни административни мерки по ограничаване на строителството на територията на общинския център и съставните селища от общината до приемане на ОУПО;
- Заповед на кмета на община Опан за режим на служебната тайна от момента на стартиране на работата по разработване на ОУПО до обявяването на плана за обществено обсъждане.

11. Използвани източници за изработване на Плановото задание

Нормативни документи

Закони

- *Закон за устройство на територията (Обн. ДВ. бр.1 от 2 Януари 2001г., последни изм. и доп. ДВ. бр.82 от 26 Октомври 2012г., изм. ДВ. бр.99 от 14 Декември 2012г., изм. ДВ. бр.15 от 15 Февруари 2013г., изм. ДВ. бр.24 от 12 Март 2013г., доп. ДВ. бр.27 от 15 Март 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.28 от 19 Март 2013г.)*
- *Закон за регионалното развитие –(Обн. ДВ. бр.50 от 30 Май 2008г., изм. ДВ. бр.47 от 23 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.82 от 16 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.93 от 24 Ноември 2009г., изм. и доп. ДВ. бр.82 от 26 Октомври 2012г.)*
- *Закон за опазване на околната среда –(Обн. ДВ. бр.91 от 25 Септември 2002г., посл. Изм. и доп. бр.82 от 26 Октомври 2012г., изм. ДВ. бр.15 от 15 Февруари 2013г., изм. ДВ. бр.27 от 15 Март 2013г.)*
- *Закон за защитените територии –(Обн. ДВ. бр.133 от 11 Ноември 1998г, посл. изм. и доп. ДВ. бр.38 от 18 Май 2012г., изм. ДВ. бр.27 от 15 Март 2013г.)*
- *Закон за собствеността и ползването на земеделските земи – (Обн. ДВ. бр.17 от 1 Март 1991г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.44 от 12 Юни 2012г., изм. ДВ. бр.15 от 15 Февруари 2013г., изм. ДВ. бр.16 от 19 Февруари 2013г.)*
- *Закон за енергетиката – (Обн. ДВ. бр.107 от 9 Декември 2003г, посл. изм. и доп. ДВ. бр.23 от 8 Март 2013г.)*
- *Закон за енергийната ефективност – (Обн. ДВ. бр.98 от 14 Ноември 2008г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.24 от 12 Март 2013г.)*

- Закон за туризма – (Обн. ДВ. бр.30 от 26 Март)

- Закон за културното наследство –(Обн. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009г., посл. изм. ДВ. бр.15 от 15 Февруари 2013г)

Подзаконови нормативни документи (Наредби, Правилници, Заповеди и др.)

- Правилник за прилагане на Закона за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд – (Обн. ДВ. бр.29 от 13 Март 1998г., посл. изм. ДВ. бр.62 от 4 Август 2009 г.)

- Наредба № 8/14.06.2001 на МРРБ за обема и съдържанието на устройствените схеми и планове – (Обн. ДВ. бр.57 от 26 Юни 2001г., изм. ДВ. бр.68 от 3 Август 2004г., изм. ДВ. бр.51 от 21 Юни 2005г., изм. ДВ. бр.66 от 25 Юли 2008г.)

- Наредба № 7 от 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони (обн., ДВ. бр.3 от 13 Януари 2004г., изм. ДВ. бр.10 от 28 Януари 2005г., изм. ДВ. бр.11 от 1 Февруари 2005г., изм. ДВ. бр.51 от 21 Юни 2005г., изм. ДВ. бр.63 от 2 Август 2005г., изм. ДВ. бр.41 от 22 Април 2008г., изм. ДВ. бр.76 от 5 Октомври 2012г., изм. ДВ. бр.21 от 1 Март.)

- Наредба № 19 от 25 октомври 2012 г. за строителство в земеделските земи без промяна на предназначението им – (Обн. ДВ, бр. 85 от 6 ноември 2012 г., в сила от 06.11.2012)

- Наредба за категоризиране на земеделските земи при промяна на тяхното предназначение – (Обн. ДВ. бр.90 от 24 Октомври 1996г., изм. ДВ. бр.96 от 11 Октомври 2002г., изм. ДВ. бр.31 от 4 Април 2003г., изм. ДВ. бр.50 от 1 Юли 2011г.)

- Наредба № 1 от 1993 г. за опазване на озеленените площи и декоративната растителност (ДВ, бр. 26 от 1993 г.)

- Наредба № 4 от 14 септември 2004 г. за условията и реда за присъединяване на потребителите и за ползване на водоснабдителните и канализационните системи - ДВ, бр. 88 от 8 октомври 2004 г.

- Заповед № РД-46-494 на министъра на земеделието и горите от 22.VIII.2003 г. и заповед № РД-02-14-454 на министъра на регионалното развитие и благоустройството от 22.VIII.2003 г. за определяне на технически изисквания и условия за контрол към плановете по § 4к, ал. 1 ЗСПЗЗ (ДВ, бр. 83 от 2003 г.); публ., бюлетин “Строителство и архитектура” (БСА), бр. 8 от 2003 г.;

- Заповед № РД-02-14-256 на министъра на регионалното развитие и благоустройството от 31.V.2004 г. за утвърждаване на категоризацията на

общините в Република България съгласно приложение № 1 и на категоризацията на населените места в Република България съгласно приложение № 2 (ДВ, бр. 52 от 2004 г.)

Други източници

- План за развитие на Община Опан за периода 2007-2013 г., Община Опан, 2005 г.;
- Актуализиран документ за изпълнение на областната Стратегия за развитие на Област Стара Загора 2011-2013 г., Областна администрация Стара Загора 2011 г.;
- Регионален план за развитие на Югоизточен район от ниво 2 за периода 2014-2020 г., МРРБ 2012 г.;
- Областна Стратегия за развитие на Област Стара Загора 2014-2020 г., Областна администрация Стара Загора 2013 г. – в процес на разработване;
- Статистически данни на НСИ и ТСБ – Стара Загора.

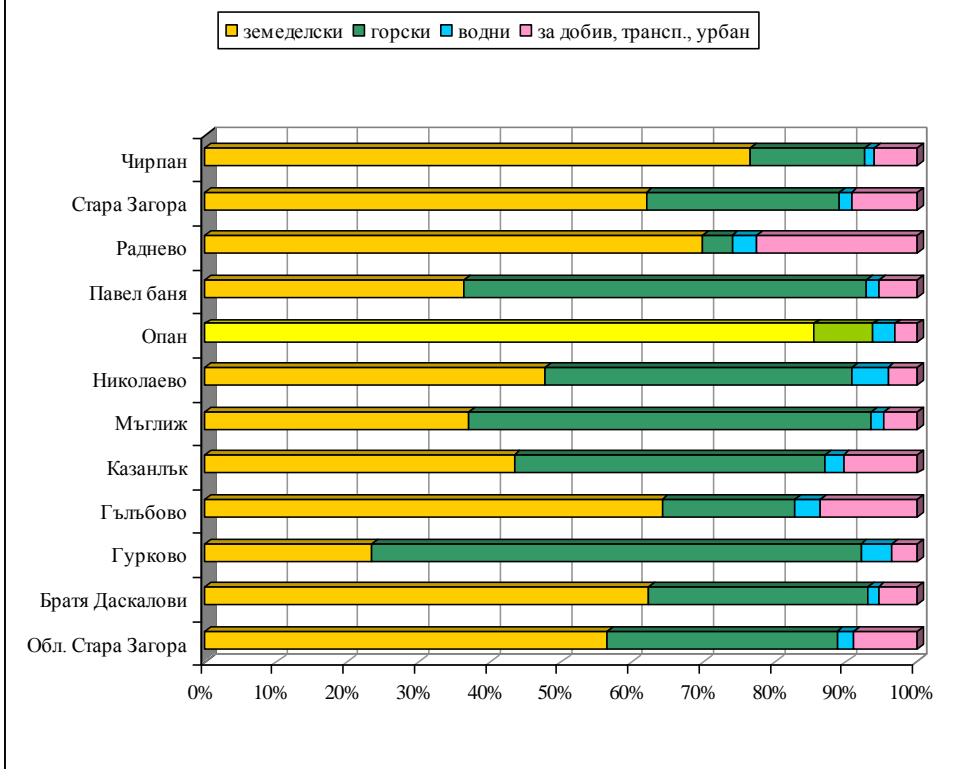
ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение 1. Баланс на територията

Видове територии по фондове - община ОПАН	хил.дка	дял
Земеделски територии	210,8	81,9%
Горски площи	22,2	8,6%
Населени места и други урбанизирани територии	14,7	5,7%
Водни течения и водни площи	7,8	3,0%
Територии за добив на полезни изкопаеми	0,2	0,1%
Територии за транспорт и инфраструктура	1,7	0,7%
Общо	257,4	100,0%

	ОБЩО	земеделски	горски	водни	за добив, трансп., урбан
Обл. Стара Загора	515143	290743	166503	12083	45814
Братя Даскалови	52630	32806	16201	771	2852
Гурково	29230	6864	20059	1295	1012
Гълъбово	34890	22404	6501	1232	4753
Казанлък	63480	27560	27682	1670	6568
Мъглиж	38890	14379	22038	668	1805
Николаево	9650	4612	4165	481	392
Опан	25750	22021	2148	795	786
Павел баня	51878	18838	29376	869	2795
Раднево	54515	38083	2266	1884	12282
Стара Загора	101940	63134	27638	1762	9406
Чирпан	52290	40042	8429	656	3163
ОБЩО	515143	290743	166503	12083	45814

Структура на земеползването по общини в област Стара Загора



ОБЛАСТ: СТАРА ЗАГОРА

ОБЩИНА: ОПАН

№ по ред	Населено място	ОБЕКТ /адрес, локализация/	Кадастрални данни			деклари-ран с: писмо № / протокол № / списък	обявен в: ДВ бр./год. / протокол на НСОПК	свален с: писмо № / протокол № / ДВ бр./год.	Вид	Категория
			кв.	парц.	пл.№					
1.	с. Бащино	Надгробна могила при Егреците - южно					10.11.1954г.		археологически	национално
2.	с. Бяло поле	Къща на Жельо Делчев Янев - свалена	46	IX	265	Писмо №2721 от 23.07.1981г.		Писмо №1744 от 12.05.2004г.	архитектурно-строителен	
3.	с. Бяло поле	Къща на Митьо Славов Таханов - свалена	101	I	333	Писмо №2721 от 23.07.1981г.		Писмо №1744 от 12.05.2004г.	архитектурно-строителен	
4.	с. Бяло поле	Къща на Жельо Колев Пулев - свалена	53	III	76	Писмо №2721 от 23.07.1981г.		Писмо №1744 от 12.05.2004г.	архитектурно-строителен	
5.	с. Бяло поле	Къща на Иван Желев Колев - свалена	90	II	374	Писмо №2721 от 23.07.1981г.		Писмо №1744 от 12.05.2004г.	архитектурно-строителен	
6.	с. Бяло поле	Бождєрова могила - източно					10.11.1954г.		археологически	
7.	с. Бяло поле	Кабова могила - северно					10.11.1954г.		археологически	
8.	с. Бяло поле	Църква "Св. Арх. Михаил"				Писмо №1745 от 12.05.2004г.			архитектурно-строителен и художествен	местно /предв. кат./
9.	с. Васил Левски	Църква				Писмо №932 от 27.03.1978г.			художествен	

10.	<i>с. Васил Левски</i>	Сламенова могила в Ески кория					10.11.1954г.		археологически	национално
11.	<i>с. Опан</i>	Домът на Стою Тилев - ятак на партизани					23.02.1955г.		исторически	
12.	<i>с. Средец</i>	Леко Маламовата могила					10.11.1954г.		археологически	национално
13.	<i>с. Средец</i>	Кондова могила					10.11.1954г.		археологически	национално
14.	<i>с. Столетово</i>	Къща на Гочо Тянков Гочев	18	I	64	Писмо №2721 от 23.07.1981г.			архитектурно-строителен	
15.	<i>с. Тракия</i>	Челнъшка могила - м. "Мелнъка"					10.11.1954г.		археологически	национално
16.	<i>с. Тракия</i>	Гробищна могила - на гробищата					10.11.1954г.		археологически	национално
17.	<i>с. Тракия</i>	Три могили "Акънжански могили" - м. "Акънжа"					10.11.1954г.		археологически	национално
18.	<i>с. Ястребово</i>	Могила в къмрилика					10.11.1954г.		археологически	национално